Šeštadienis, rugs. 29, 1951 | No. 229 (Nr. 310)

DRAUGAS

No. 229 (Nr. 310) | Saturday, Sept. 29, 1951

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

Pagrabiniam sezonui praėjus

AL. BARONAS, Cicero, Ill.

Dėdami čia mūsų jauno ir entuziastingo rašytojo sava atsakomybe pareikštas mintis, tikimės, kad ir daugiau asmenų, ypač iš teatralų, pasisakys šiuo visiems rūpimu klausimu.

Red.

Thomas Mann kartą pasakė, kad rašytojas yra pamišėlio ir nusikaltėlio brolis. Šis aptarimas tinka ne tik rašytojui, bet ir kitam menininkui. Be savęs atsižadėjimo, be meilės iki pamišimo pasirinktam menui negalima pasiekti to, kas vadinama tikra kūryba ar tikru menu.

Tie augščiau pasakyti žodžiai ateina į galvą, kai prisimeni visus, net iki aštrumo, buvusius pasikalbėjimus teatrinėmis temomis. Kaikieno buvo pasišauta įrodinėti, kad teatras galimas su pastoviu repertuaru, kuris galėtų išsilaikyti pats, apvažinėdamas didesnes lietuvių kolonijas. Šių eilučių autorius, imdamas dėmesin visiško nesusiorganizavimo ir nekūrybingumo pavyzdį iš palyginti gana palankių teatrui stovyklinių metų, teigė, kad čia toks teatras neįmanomas. Tai pagaliau paaiškėjo ir tiems, kurie, nežinodami visų gandų, intrigų ir ambicijų užkulisiuose, užsimerkę giedojo, kad turime gabių aktorių, užmiršdami, kad teatras yra daugiau negu puikiai padeklamuoti eilėraštį. Vienas dalykas turėti talentą, o kitas mokėti susiklausyti ir norėti dirbti. Reikia, kaip Mann sako, besąlyginės pamišėliškos meilės scenai ir savęs išsižadėjimo.

Apie liesas karves ir Krylovo vežimą

Toks vienetas, beprotiškai myl ėjęs sceną, buvo: tai jaunas savo dvasia, sumanymais ir pagaliau aktoriais Atžalyno teatras. Argi ne pamišimas iš Europos atsivežti didžiules dėžes kostiumų ir dekoracijų arba dėti po 10 proc. į teatro kasą nuo savaitinio uždarbio. Ir su šiuo entuziastinguoju vienetu rež. Blekaitis davė iki šiol nepralenktą pastatymą „Raketą į Mėnulį". Po ilgų ginčų ir pasitarimų vardan vieno ir didelio teatro susijungė Atžalynas su egzistavusiu profesionalų vienetu. Buvo žmonių, kurie tam priešinosi, ir tie buvo apšaukti vieningo darbo ardytojais. Pagaliau po iškilmingo susijungimo — vienas „Živilės" pastatymas, ir teatro nėra. Senas galvojimas, apdulkėję laurai, dar iš Lietuvos atvežtos teatrinės intrigos ir ambicijos nutraukė į nieko neveikimo vandenį ir tą entuziastingąjį Atžalyną. Išėjo taip, kaip Senajam Testamente, kur septynios liesos karvės suėdė septynias riebiąsias. Šiandien nebeturime teatro. Kaip anoj Krylovo pasakėčioj, susijungėliai nebegali pavežti teatro vežimo, nes vienas traukia į augštumas, antras lenda į pinigo vandenį, kitas traukia atgal, galvodamas apie buvusius gerus laikus, kada nereikėjo teatrui atiduoti save visą, o užteko išmokti rolę ir rinkti aplodismentus.

Dailininkai piešia, rašytojai rašo, solistai dainuoja, o teatralai — posėdžiauja

Praėjo pagrabinis sezonas. Tę buvo, kaip minėjome, tik pora „Živilės" spektaklių, galbūt truputį mažiau nusisekusių, negu tikėta, o po to tebuvo posėdžiai ir susirinkimai. Atrodo, kad buvo susijungta, kad gaištų laiką posėdžiams, o ne pastatymui. Prasidedant naujam sezonui, norisi tarti kaikuriems aktoriams, kad jie atsitrauktų nuo tų stabdančių žmonių, kurių laurai tokie sunkūs, kad pajėgė nutraukti į dugną net ir tokį entuziastingą Atžalyną.

Nesvarbu, kuriuo vardu išeitų į viešumą šis naujasis vienetas, bet svarbu, kad jame būtų senoji Atžalyno nuotaika, senasis susiklausymas ir scenos meilė. Režisierius Blekaitis sugebėtų nulipdyti tegu iš daugiau ar mažiau mėgėjiško molio ne vieną pastatymą, nes šis molis duodasi lipdomas. Žinoma, be vis dar vadinamų mėgėjų, atsirastų drauge norinčių dirbti ir buvusių profesionalų, kaip jau kartą matėme (A. Škėma, K. Gandrimas) atnaujintoj „Raketoj". Argi nebėra mylinčių teatrą?

Dailininkai piešia, rašytojai rašo, solistai dainuoja, o teatralai posėdžiauja. Kas būtų, jei vieną dieną nustotų rašyti į laikraščius žurnalistai sakydami: „Rašysiu tik tada, kai būsiu redaktorius". Ne vieniems teatralams sunku. Viską tenka atiduoti ir nieko negalima gauti. Maža dalis meno žmonių tegauna kad ir ubagiškus atlyginimus. Tik vienam šefui, dėl kurio spaudoje buvo kilęs triukšmas, tėra atvira kasa, bet čia suprantama ir logiška, kad tam, kuris nieko nedirba, daugiau bent pinigų reikia. Bet iš antros pusės argi nesiskaito atlygintas aktorius ir režisierius, dailininkas ir administratorius, kai keli šimtai žmonių džiaugiasi spektakliu. Argi neatrodo, jog verta dirbti, kad būtų galima keletui šimtų tautiečių padaryti iš daugelio sunkių dienų kelias išskirtines šviesesnes valandas? Argi neverta būti pamišusiam ne vien tik iš meilės scenai ir menui, bet ir žmogui, kurio sieloje yra grožio troškimo dalelė, kuris nori kartais užmiršti darbą, skolas ir santaupas.

Netikime, kad teatras mirė

Kaikam atrodys, kad šis pasisakymas griauna labai iškilmingai sujungtą teatrą. Ne, tai pozityvūs dūžiai. Tai siūlymas teatrą mylintiems žmonėms nudaužti grandinę, kuri jiems neleidžia atsikabinti nuo žmonių, daugiau mylinčių postovį, o ne teatrą. Tegu griūna vieningo teatro vardas ir tegu norintieji dirbti ant buvusio teatro kapo pastato veikalą. Vienas pagrabinis ir tuščias sezonas praėjo. Ar gi toks bus ir antras? Norisi pasakyti seną ir sudulkėjusią tiesą, kad aktorių gali auginti tik geras veikalas. Visdėlto galima bus rasti tokių, tik reikia atsijungti norintiems dirbti. Gi kiti tegu skambina vis tais pačiais skambučiais ar daro liūdniems minėjimams liūdnus vaidinimus. Mes nenorime tikėti, kad teatras mirė. Mes netikime, kad prasideda antras pagrabinis sezonas. Tikime, kad teatralai dar myli sceną. Ir tie, kurie myli, tegu palieka garbingą teatro susijungimą, sugebantį nieko neveikti arba daryti susirinkimus, ir tegu to buvusio susivienijimo liūdnam atminimui pastato veikalą. Tegu dar kartą žybteli prožektorių šviesos, nušviesdamos sceną, kaip degančiais pirštais parodydamos, kad, be šio kasdieniško, dar yra kitas nuostabus meno pasaulis.

Juozas Mikuckis

Nusiramink, širdie!

Nusiramink, širdie, nesiblaškyki,
Nors nežinion vingiuojas mūsų takas!
Jei skels žaibais audra dar sykį,
Kažin, ar nenustosi tu jau plakus.

Visus kančios kelius mes ėjom kantrūs:
Nuo pat kalėjimo lig ištrėmimo,
Kur džiaugsmo nebeduos tėvynės antros,
Kur mūsų nesupras, širdie, troškimo!

Ak, taip norėtųsi, širdie, nors kartą
Dar įtikėt, kad mūs girias regėsme,
Išgirsime savųjų žodį tartą
Ir žengiančio prisikėlimo giesmę!

Neklausk

Neklausk, kodėl aš — obelaitė
Pavasarį nebežydėjau,
Kai gėlės kėlėsi pašlaitėj,
Pirmi griaustiniai kai dundėjo!

Neklausk, kodėl bernelis liūdi
Ir skausmas jo veide įbrėžtas,
Kokia likimo rykštė kliudė,
Koks trenkė smūgis griežtas!

Mane sunki žiema pakando
Ir audros šakeles nulaužė,
Išraižė mano žievę randais
Pusnynuos viesulas — padauža.

Bernelis laisvės nebetekęs —
Berneliui ilgesys įsmigo,
Kai saulė jam svetur jau teka,
Kai garso nesulaukia žygiui...

Kad aš galėčiau

Kad aš galėčiau, kad aš mokėčiau
Tave priglausti, tave paguosti —
Nuimčiau vargo aš tau erškėčius,
Kelius nutiesčiau daugspalvėm juostom...

Gėlėm kaišyčiau aš tavo guolį,
Neramią naktį daina migdyčiau,
Kad, nebetekus gimtųjų tolių,
Tave neslėgtų dalia skaudi čia.

Kad tu sapnuotum grįžimo kelią,
Beržai linguotų tau svyrūnėliai,
Kad tau šypsotųs beržuos Smūtkeliai
Už tą vargelį, ką tu pakėlei.

Kad laisvė keltų sparnais žavingais
Tave, kur rytas slaptingai plečias,
Kad ten matyčiau tavė laimingą...
Kad aš mokėčiau, kad aš galėčiau...

50 METŲ NOBELIO PREMIJOMS

Nobelio Fondas išleido apie savo įsteigėją didelį veikalą — "NOBEL. The Man and His Prizes". Veikalas turi 620 psl. Kaina $6.00.

Tą veikalą rašė keletas autorių. Parodoma, kad tas švedas — Alfredas Nobelis, dinamito išradėjes ir įkūrėjas jo vardą nešiojantį fondą, iš kurio jo globėjai kasmet skiria dovanas pasitarnavusiems taikos vykinime, buvo milionierius, nesvetingas, vienišas, nelaimingas. Jo tėvas buvo pusiau beraštis, bet gabus mašinistas, daug uždirbęs Rusijos amunicijos fabrikuose, bet visko netekęs 1859 m. po Krymo karo. Tais metais jo sūnus Alfredas darė bandymus su sprogstančiomis medžiagomis. 1863 m. savo išradimui išsiėmė patentą. Sekančiais metais Švedjoj jis įkūrė savo išrasto dinamito fabriką. Jame ištiko sprogimas ir žuvo jo jaunesnysis brolis Emilijus, o tėvas buvo primuštas. Ta nelaimė pradėto darbo nesutrukdė nei Švedijoj, nei kitose šalyse, nors panašių nelaimų vis pasitaikydavo.

Jo bendrovė kūrė padalinius įvairiose Europos šalyse ir pinigai iš visur gausiai plaukė. Bet pasisekimas ir pinigai išradėjui neatnešė nei laimės, nei pasitenkinimo. Palocių jis turėjo įvairiose šalyse, bet nei viename nesijautė, kad tai būtų namai. Nuolat keliaudavo iš šalies į šalį, lankydamas savo fabrikus. Jam nepavyko vesti, vienas nerimaudavo, bet jei kas pas jį atsilankydavo, tai vel nebuvo gerai. Tada sakydavo: "Tegu jį Niflheimo dvasios!" Niflheim — tai skandinavų šaltas pragaras.

Kai pasisekimas biznyje ir dideli turtai neteikė nei laimės, nei pasitenkinimo, tai bandė savo jėgas literatūroje. Rašė apysakas ir sceniškus veikaliukus. Bet tuo popliarumo nepasiekė. Jis nebuvo šykštus. Gausiai aukodavo įvairiems tikslams. Jo dosnumas buvo žinomas ir jis susilaukė begalės prašymų. Jis troško įsigyti artimų bičiulių ir išsireiškė — bijąs, kad jam reikės numirti be artimo prieteliaus, kurs jam paskutinį suraminimo žodį ištartų. Ta baimė, nelaimei, ir išsipildė. Jis mirė Italijoj, puošnioje viloje, kur prie jo tebuvo vienas tarnas.

Šiemet sueina 50 metų, kai pradėjo veikti jo įkurtas fondas. Iš to fondo dovanų laimėtojų tarpe yra 44 vokiečiai, 40 amerikiečių, 39 britai, 12 šveicarų, 9 danai ir 9 olandai.

APIE MŪSU KULTŪRININKUS

M. Vaitkus daug rašo

Rašytojas kan. M. Vaitkus gavo naują paskyrimą — kapelionu prie seserų vedamo rekolekcijų namo. Vienuolyno nuošalumoj turi daugiau laiko kūrybai. „Draugui" rašo atsiminimus apie arkiv. Karevičių. Jau atidavė Putnamo seselių spaustuvei savo eilėraščių knygą „Vienatvė". Yra paruošta spaudai antra knyga — „Atsimerkus", kuriai dar jieškomas leidėjas. „Patrijos" leidyklai yra įteikęs novelių rankraščius „Mano bičiulis Rainys".

Menininkių kryžiaus keliai

Lietuvaitės — išraiškos šokio menininkės: **Elena Kepalaitė** ir **Rimvyda Normantaitė** sėkmingai demonstruoja pasirinktąjį meną po plačiąją Australiją. Paskutiniu metu koncertavo **Canberroje** (Australijos sostinėje). Kalbamos pasiryžėlės lietuvaitės savo kelyje sutinka ir kaikurių nusivylimų — kliūčių, k. a.: dėl blogo susisiekimo Canberros apylinkėje, Kepalaitė su bendraminte eidavo po šešias mylias į abu galu, kad pasiektų reikalingas įstaigas; geriausioje vietos salėje per repeticijas ir koncertą sukruvino kojas, įsivarydamos į padus pašinų.

Veikalas apie Lietuvos valdovus

Dr. J. Deveikė, gyvenanti Paryžiuje, paskutiniu metu savo visą laiką pašvenčia moksliniam darbui. Net trijuose tarptautiniuose kongresuose skaitė paskaitas — pranešimus.

Dabar ruošia veikalą — **Mūsų Valdovai.** Čia bus 32 Lietuvos kunigaikščių portretai ir jų charakteristikos. Stnėgiasi surinkti galimai daugiau medžiagos ir ją perteikti sutrauktoje formoje.

"Dulkės raud. saulėleidyje" latviškai

V. Ramono veikalą "Dulkės raudoname saulėleidyje" latvių rašytojas Em. Skujenieks verčia į latvių kalbą. Dirba intensyviai ir tikimasi, kad neužilgo pirmi lankai bus pradėti spausdinti. Vertimą išleis latvių rašytojų, žurnalistų ir spaustuvininkų sąjungos Leidykla "Litera" — Grafenschaue, Vokietijoje.

Latvių kūriniai lietuviškai

Latvių Spaudos draugijos Amerikoje valdyba (pirmin. rašyt. ir redaktorius Olgerts Liepinis, nariai: rašyt. Emilis Skujenieks ir Erikas Raisteris ir žurnalistai Janis Porietis ir Osvaldas Akmentinis) baigia sudaryti tų latvių autorių beletristikos kūrinių sąrašą, kurie būtų paeiliui verčiami lietuvių kalbon, tikslu sistematiškai supažindinti lietuvių visuomenę su latvių literatūra. Vertimai bus talpinami lietuviškoje periodikoje ir, jei atsiras galimybių, išleidžiami atskirose knygose ir antologijose.

Lietuvių-Latvių koncertas

Pirmas šio rudens sezono stambesnis parengimas Clevelande — tai Clevelando latvių draugijos rengiamas koncertas š. m. spalio 10 d. 7.30 vak. Lietuvių salėje. Koncertuoja garsusis "The Latvian Trio"— Viktoras Ziedonis (smuikas), pasaulio muzikų konkurso Švedcarijoje laureatas Ingus Naruns (violončelė) ir Voldemars Melkis (pianas). Programoje: Vivaldi, Čaikovskis, Sarazate, Choplin, Darzinš, List ir d. k.

Pianistas Andrius Kuprevičius ir jo sesuo smuikininkė Elena Kuprevičienė, dabar gyveną Argentinoje, sėkmingai koncertuoja vietiniame radijofone ir reiškiasi viešuose individualiuose koncertuose. Jų koncertus vietinė spauda palankiai įvertina.

Prof. Vaclovas Biržiška, gyvenantis Watertown, Conn., JAV, rašo knygą apie Lietuvos rašytojus, gyvenančius prieš spaudos draudimo laikotarpį. Knyga bus didelio formato ir numatoma apie 3,000 puslapių. Profesorius yra maždaug įpusėjęs savo darbą.

Kompozitorius Julius Gaidelis, gyvenantis Bostone ir dirbąs fabrike naktinėje pamainoje, atliekamu nuo darbo laiku pradėjo rašyti naują veikalą — sonatą smuikui su fortepionu. Laike keturių — penkių mėnesių kompozitorius tikisi veikalą baigti.

Julius Štarka, buvęs Kauno operos choro dirigentas, dabar gyvena Brooklyne, ir užima vargonininko vietą vienoje miesto parapijoje. Juliaus Štarkos sūnus Danielius Gediminas ruošiasi išvykti į Vokietiją baigti pradėtas filosofijos, istorijos ir muzikos teorijos studijas Freiburgo universitete, kur jau tremties laiku kelerius metus studivajo.

Vyt. Kastytis, Kanadoje, paruošė spaudai savo feljetonų ir satyrų rinkinį. Leidžia "Žiburių" leidykla.

Baltijos prozos meisteriai

Leidykla Walter Dorn, Bremene, Vokietijoje, Baltijos universiteto prof. Z. Viteno (latvio) iniciatyva, pradėjo leisti seriją "Europos prozos meisteriai". (Meister der europaeischen Erzaehlung). Kiekvienas tomas apima apie 300 pusl. ir jo kaina 5—7 markės. Iki šiol išėję tomai: vokiečių, portugalų, ispanų ir anglų. Artimoje ateityje numatyti išleisti prancūzų, italų ir rusų tomai. Ruošiamas Baltijos autorių rinkinys, kuriame maždaug po 100 pusl. numatyta lietuviams, latviams ir estams.

Bogotos stygų kvartetas, kuris priklauso Kolumbijos valstybiniam radiofonui ir yra estų smuikininko Aumeres vadovybėje, į savo koncertų programą įtraukė **Juliaus Gaidelio** stygų kvartetą.

Juliaus Gaidelio styginis kvartetas buvo išpildytas viešame koncerte Bogotoje Gallerias Centrales del Arte salėje. Laikraščiai pažymėjo, kad kvartetas yra sukurtas lietuvio kompozitoriaus ir pasižymi modernine atonaline komponavimo technika. Taip pat buvo pažymėta, kad kvartetas yra išpildomas pirmą kartą.

Juliaus Gaidelio pirmojo išpildymo laukia simfoninė poema "Aliarmas", parašyta tuoj po karo ir vaizduojanti oro puolimų nuotaikas, simfoninė poema "Jūratė ir Kastytis" — kiek programinio turinio pagal Maironio baladę, ir smuiko koncertas su orkestru. Neabejotina ,kad ir kitų mūsų kompozitorių, kaip Jeronimo Kačinsko, Bacevičiaus, K. V. Banaičio ir kitų veikalai tūno lagaminuose ar stalčiuose. Reikia pastangų tuos kūrinius išvesti į dienos šviesą.

Donžuaninis tipas sugeba vilioti rafinuočiausiomis formomis, bet jis nepajėgia mylėti. Jis yra guvus, patrauklus draugijiniame susitikime, bet labai seklus bendravimui. Tai žmogus be šaknų, lengvai lakiojąs apie daugelį, tačiau nepajėgiąs sueiti į aš — tą bendruomenę, kuri remiasi pastovia, ablpusia meile. —**Pr. Gaidamavičius**

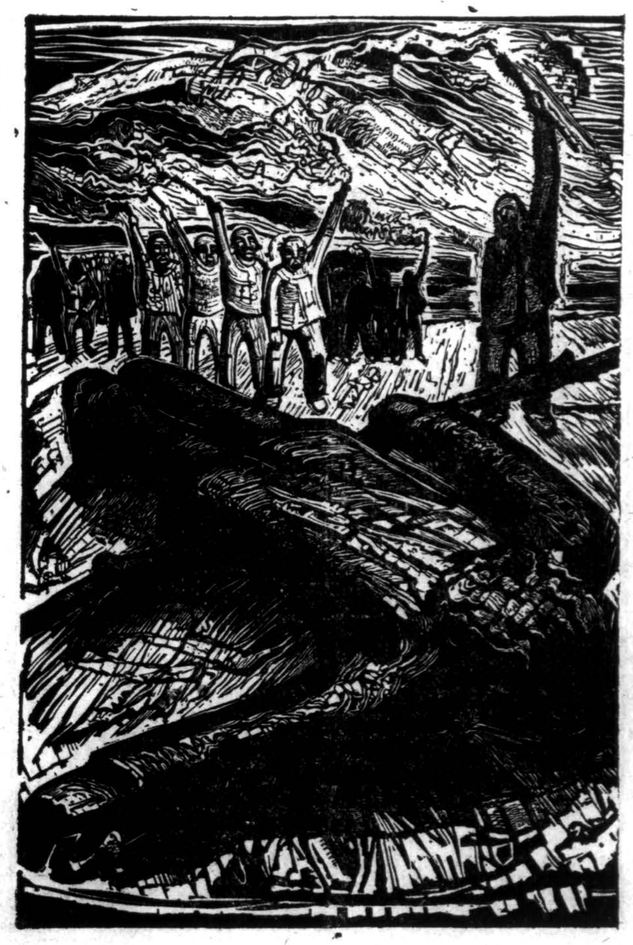

Iliustracija T. Valius

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

LITUANISTIKA AR LIETUVYBĖ?

J. VĖGĖLIS, Hudson, N. Y.

"Garso" 25 Nr. perskaičiau "Lituanistikos Instituto Organizacinės Komisijos Informaciją". Straipsnis parašytas labai dideliu reikalu. Tikslas labai suprantamas. Ateina mintis aukoti. Tik neaiškus vienas reikalas: kodėl žmonės, kurie ėmėsi kurti Lietuvybės Institutą sakydami, kad mums "tenka pareiga tęsti ir išsaugoti objektyvaus lituanistikos mokslo tradicijas", jau pačiu pirmuoju aiškinimu veda gryną lietuvį į abejones, ar nebus mūsų kalba, mokslas ir tradicijos sutarptautinamos?

Jau ir tame mažame rašte, kaip jo antraštėje, taip ir turinio sakiniuose, tikri lietuviški žodžiai sutarptautinti arba visai pakeisti kitų tautų žodžiais. Tik stebėkime: Lituanistikos..., Organizacinės Komisijos Informacijos..., egzistencijai..., individualinės..., speciali institucija..., problemoms..., respektą..., objektyvaus..., išdiskutavus..., statutą formuluojant..., studijas..., populiarizacijos..., autoritetingai... Katras čia žodis yra lietuviškas? Kodėl Lietuvybės Institutas turi vartoti svetimus žodžius ten, kur tinka ir yra tikrų lietuviškų žodžių?

Tiesa. Sakysime, čia tik kalbos reikalas. Betgi mūsų gryna kalba viskam, ypač šiame mūsų darbe, kaip tik ir sudaro metmenis. Norėdami išlaikyti lietuvybę, mūsų tautinius laimėjimus, mokslą ir papročius, mes neturime pamiršti nei vieno lietuviško žodžio, ypač lietuviškų vietovardžių ir pavardžių. Net angliškai kalbėdami, turėtume sakyti **Lietuva**, ne **Lithuania**. Gal tiktų ir Lietuvybės, ne Lituanistikos Institutas?

Šiuos žodžius rašau norėdamas ne kritikuoti mūsų mokslininkus, kuriuos aš labai didžiai gerbiu, bet tik atkreipti jų dėmesį į lietuvių kalbos žodžių pamiršimą ir tuo pačiu lietuvybės žeminimą. Mes stucime labai daug ką atlietuvinti, bet mūsų kalbą tarptautinti būtų jau didelė nuodėmė.

MK red. prierašas. J. Vėgėlis, kiek iš jo straipsnio matyti, yra linkęs lietuvinti visas tarptautines svetimybes be jokio skirtumo. Mūsų supratimu tai yra klaidinga nuomonė: viena, daugelis tarptautinių svetimybių yra bendras visos žmonijos kultūros lobis, tiksliau nusako tam tikras specialias sąvokas ir todėl atskirose kalbose paprastai nėra keičiamos savais žodžiais, pvz. **civilizacija, komunistas, kongresas, kultūra, kardinolas, kapitalas, kentauras, lauras, maršalas, mašina, opera, parlamentas, poetas, poezija, prezidentas, programa, protonas, proza, technika, universitetas** ir kt.: antra, šitos rūšies tarpdažniausiai neturime ir visai tautinės reikšmės svetimybėms tinkamų pakaitų. Sakysime, kad pati autoriaus minimoji **lituanistika** bei **lietuvybė**: tai yra visai įvairios reikšmės žodžiai, kurių niekaip negalime vienu kitu pakeisti. Lituanistika yra mokslo šaka, kuri tiria lietuvių kalbą, raštiją, žodinę kūrybą ir senybes, o lietuvybė yra lietuviškas būdas, lietuviškos savybės, taip pat lietuviškas žodis ar posakis, pvz.: lietuvybė yra svarbiausias lietuvių tautybės pagrindas. Lituanistika yra tos pat rūšies terminas, kaip ir **germanistika** "germanų kalbų, raštijos ir senybių mokslas", **slavistika** "slavų kalbų ir literatūros mokslas" ir kt. Taigi lietuvių kalbai abu šie žodžiai yra didžiai naudingi ir pravartūs todėl nėra jokio reikalo nei galvoti apie kurio iš jų pašalinimą.

Mūsų įsitikinimu iš lietuvių kalbos pirmiausia gintini lauk visi atskirų kalbų skoliniai, be kurių mes visai lengvai galime apseiti ir kuriems turime gerų savų pakaitalų, pvz. **slavų abrūsas, adverija, apiera, bliūdas, brukas, čyščius, frantas, gryčia, griekas, gromata, kaldra, kilbasa, knatas, pekla** ir kt (lietuviški pakaitalai **rankšluostis, stakta, auka, dubuo, grindys, skaistykla, dabita** arba **puošeiva, pirkia, nuodėmė, laiškas, saga, apklodas** arba **antklodė, dešra, dagtis, pragaras**), vokiečių **abzacas, diktas, foršmakas, ypas, kanuolė, kylys** ir kt. (lietuviški pakaitalai **pastraipa, tvirtas** arba **stiprus, prakandas, kirtis, gurkšnis, patranka, pleištas**), anglų **boksas, beismentas, karas, kautas, ofisas, štoras** ir kt. (lietuviški pakaitai **dėžė, rūsys, vežimas, sunkvežimis, apsiaustas, įstaiga, krautuvė**) ir t.t. Iš tarptautinių svetimybių lietuvintinos tik tos, kurios dažniau vartojamos mūsų kalboje ir kurioms turime arba galime turėti visai tinkamų pakaitų; pvz. užuot **abažūras, absurdas, diametras, getrai, harmonija, horizontas, lazaretas, melodija, meridianas, peronas, principas, regresas, tropikas** ir kt. patartina dažniau vartoti **gaubtas, nesąmonė, skersmuo, antkurpiai, darna, akiratis, Evangelija, gaida, dienovidis, priestolis, pagrindas, pažanga, atžanga, atogrįža** ir kt. Nebesvarstant plačiau tarptautinių svetimybių vartojimo lietuvių kalboje, tenka čia dar pastebėti, kad autorius, prieš šį klausimą keldamas aikštėn kraštutiniškai ir jį perlengvai spręsdamas, būtų kiek pavartęs "Lietuvių kalbos vadovą": ten, be abejonės, jis būtų gavęs daugiau medžiagos savo keliamam klausimui ir nebūtų buvęs toks siauras bei griežtas.

—P. S.

ITALIJOS ALPINISTAI LAVINASI

Italijos šeštojo Alpų pulko kariai pilnai apsiginklavę, išsirikiavę po vieną per sniegus žygiuoja į kalną. Jie yra lavinami karo veiksmams kalnuose. (INS)

Lietuvių kunigų laikraštis

Naujoji Kunigų Vienybės Centro Valdyba, kurios pirmininku yra prel. J. Balkūnas, išsiuntinėjo lietuviams kunigams aplinkraštį, kuriame pranešama, kad Kunigų Vienybės organas "Lux Christi" eis kas trys mėnesiai; jo metinė prenumerata — $5.00 (drauge su dr-jos nario mokesčiu). Jį administruos centro vald. iždininkas kun. J. Matutis (396 Church st., New Britain, Conn.), o redakcijos reikalais rūpinsis kun. St. Yla (Imm. Conc. Convent, R. F. 2, Putnam, Conn.) Pamokslus tvarkys kun. V. Pikturna (213 So. 4th St., Brooklyn 11, N. Y.).

Europoj mėgstama išdirbti mažus automobilius. Rolex rūšies automobiliai sveria 300 svarų. Jo gazolino tankan telepa 4 ir pusė kvortos gazolino. Jo greitis 50 mylių per valandą.

TUCK POINTING BIZNYJE
JONAS CONRAD
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui pribūjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

BUSINESS SERVICES

CONRAD PHOTO STUDIO
(Lietuvis Fotografas)
SPECIALYBĖ VESTUVĖS
$15.00 vertės dovana jaunavedžiams atsinešus šį skelbimą.

414 WEST 63RD STREET
Tel. ENg. 4-5883 — ENg. 4-5846

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMUS ir įvairių daiktų pervežimus. Taip pat persiunčiame į užsienį pakietėlius įvairaus maisto. Krieptis:
2554 SO. HALSTED STR.
Tel. DAnube 6-3245

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai padaromi Pagal Užsakymus
PROGRESS Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį...
Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj.
TŪRTAS $30,000,000
ATSARGOS FONDAS $2,900,000
Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue,, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakare
Trečiadieniais visai neatidaroma

Televizijos naujienos

— Pirmoji (jei neskaityti San Francisco konferencijos) oficiali televizijos „nuo krašto iki krašto" programa buvo propagandinė, renkant aukas „Crusade for Freedom" naudai, vadovaujant Ed Sullyvan.

— *Ezio Pinza,* publikos mėgiamas amerikinis bosas, pasirašė ilgalaikę sutartį su NBC (National Broadcasting Co.), dainuoti per jos radiją ir televiziją. Solistui, išpopuliarėjusiam po „South Pacific" pastatymo, numatoma atskira televizijos programa ir dalyvavimas kitų radijų programose.

— *Arturo Toscanini,* palaidojęs Italijoje savo žmoną, grįžo atgal ir vėl vadovaus NBC simfoniniam orkestrui šį sezoną, kuris atidaromas lapkričio 3 d. per NBC stotis. RCA Victor neperseniausiai užrašė į plokšteles (rekordus) jam diriguojant Verdi "La Traviata". Tos plokštelės muzikos kritikų labai vertinamos. Iš paskiausių užrašymų į plokšteles reiktų paminėti „Don Juan" ir „Siegfried Rhine Journey", kurios taipogi turi pasisekimą.

— *Arthur Murray* valanda iš pirmadienio tapo perkelta į trečiadienio vakarą ir matoma per ABC tinklą. Pirmadienio vakarą jau matome grįžusį iš atostogų Paul Wintchel ir jo "sūnų" Jerry Mahoney. Pastarasis yra lėlė, meistriškai valdoma. Jų dialogai, dainos, tikrai neblogai nuteikia.

Kalbant apie programas, reiktų pastebėti, kad sekant pastarųjų kelių savaičių dramos vaidinimus (per visas stotis) įvairių "show" vardu, tenka kiek nusivilti, rodomi tokie niekai, turinys tikrai be turinio, kad tenka tik stebėtis tokių „dramų" įvedimu į programas.

— *Charliui Chaplinui* kelios televizijos stotys siūlo $1,000,000 už leidimą rodyti 7 jo senas filmas. Lietuvoje buvę labai populiarūs komikai Laurel ir Oliver Hardy (daugiau mums žinomi Dikas ir Dofas vardais) stengiasi gauti sau televizijos programą. Grįžę iš Europos, kur prancūzų ir italų ypač šiltai sutikti ir dalyvavę jų filmose, jiedu įsitikinę, kad jų populiarumas nėra žlugęs. Paskutinės žinios sako, kad jie vėl pakviesti į Hollywoodą naujai filmai suktį.

Nobelio premijos laureatas dr. Ernest O. Lawrence išrado naują televizijos lempą, kuri įgalins televizijos aparate matyti juodą - baltą ar naująjį spalvotąjį vaizdą. Manoma, kad išvyščius masinę gamybą, lempos kaina neprašoks dabartinių paprastųjų televizijos lempų.

Jei naujasis išradimas pasirodytų esąs praktiškas, tai sukeltų tikrą revoliuciją televizijos pramonėje, nes nebereikėtų galvoti specialių aparatų spalvotajam vaizdui gauti, kuris dar vis nepažengęs iš sėkmingai vystomų bandymų, nors jau leidžiama ir publikos naudojimui.

Naujoji lempa būtų naudinga ir kariniams reikalams, nes jos pagalba galima būtų gauti spalvas ir radaro ekranuose.

NUO IŠSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. BR. VALADKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos pagal susitarimą
Kabinetas: 1923 W. Montrose Avenue
Tel. BU-1-8855
Butas: 4437 South Talman Ave.
Tel. FR-6-5976

Tel.: ofisas VI.7-0600, rez. FR.6-4922
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p., išskyrus sekmadienius.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnel
Tel.: PUllman 5-8277
VALANDOS:: pagal susitarimą

Tel.: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezid. CLiffside 4-7082
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West 63rd St.
(kampas 63 ir Artesian)
VAL.: 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak.

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso WA.8-3060, rez.CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.: 7—9 v.v. Šeštad. priima tik pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel.: Ofiso YA.7-5557 rez.RE.7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel.: Ofiso YA.7-0554 rez. MI.3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v. Sekmad. nuo 10 iki 12 v. dieną

Emerg. Tel. HEdzie 4-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Ave., Chicago, Ill
Tel. LAfayette 3-3210
VAL.: pirm., antrad., ketv., 12—2:30 ir 6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Illinois
Tel. Summit 1580
VAL.: penktad. 3:30 iki 8 val. vak. šeštad. 3:30 iki 6 val. vak.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketvr. 10-12, 2-6, 7-9 pp penkt. 3 — 6, 7 — 9p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm., treč., šešt. 3 — 8 p.p. penkt. 10 — 12 ryte

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais Trečiad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL.: 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kas dien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez.HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiad. ir šeštad. pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare.

Tel.: Ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL.: kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak. šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

Draugystė yra kaip vynas — juo senesnė, tuo geresnė.

Didieji žmonės tepradeda gyventi tik tada, kada numiršta.

—L. Arreat

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Val. 10—12 pirmad. ir ketvirtad. 6:30—9 v. v. antrad. ir ketvirtad. 12—2, 4—6 šeštadieniais
Penkt. ir kitu laiku susitarus
Butas 1635 S. 48 Ct.

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill
VAL.: nuo 6 v.v. iki 9 v. vak., šešt nuo 10 v.ryt. iki 6 v.v. išskyrus treč
šaukite — YArds 7-7381

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal sutarimą telefonu.
Telefonas GRovehill 6-3642

Dr. Edward B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 W. 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. šeštad. nuo 2 iki 4 v. treč. — pagal susitarimą. Susitarimui skambinkite GRovehill, jei neatsiliepia VIncennes 6-3900.

YArds 7-3526, rezid. RIverside 7-0057
DR. G. J. BYLAITIS
vidaus ir nervų ligų gydytojas
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiauryt. kamp.)
VAL.: kasdien išskyrus trečiadienius 6—9, šeštad. 1—6 po pietų

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:3 iki 9 vak. šeštad. nuo 2—4 popiet trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Tel.: ofiso EE-4-6699; rez. CL-4-0955
DR. A. ALEKNAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad

Ofiso telefonas Virginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Ofiso telefonas GRovehill 6-4020
Rezidencijos telef. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v. p.p. ir 7—9 vak. trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez.PR.6-1939
Jei neatsilieps viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso CA.6-0257, rez.PR.6-6651
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p.p; 6—9 v.vak.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak. trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas, šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad. antrad. ketvirtad. penktad. 9:30—12; 1:30—8 v.v., trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Išlaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 W. 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. trečiad. nuo 10—12, šeštad. 10—3 p.p.

Dr. M. Montesori sulaukė 80 m. amžiaus

JOS SUKURTO AUKLĖJIMO PAGRINDINIAI BRUOŽAI

M. VARNIENĖ, Chicago, Ill.

Tūkstančiai sveikinimų plaukė visokiais keliais ir iš įvairių pasaulio kraštų visai žmonijai nusipelnusiam asmeniui, kuris nūnai gyvena universitetiniame Italijos provincijos mieste — Perugijoje. Tas asmuo, tai pagarsėjusi pedagogė dr. Marija Montesori. Ji yra sukūrusi naują auklėjimo metodą, kuris yra pavadintas jos vardu ir kuris per nepilnus 40 metų rado sau pasekėjų veik visuose pasaulio kraštuose, neįskiriant nė tolimos Indijos. Šiame krašte per paskutiniuosius keliolika metų buvo įsteigta visa eilė mokyklų, gavusių dvilypį pavadinimą — Tagorės — Montesori mokyklos. Kaip žinoma, Tagorė yra žymiausias Indijos rašytojas, poetas ir auklėtojas. Europoje Montesori metodas daugiausiai yra paplitęs Olandijoje ir Anglijoje.

Kuo pasižymi tas jos išrastas metodas?

Visų pirma, jos metodo mokyklose vaikas nebeprikaltas prie suolo, senieji įprastiniai suolai liko visai pašalinti, pakeičiant juos individualiais, paties vaiko lengvai kilnojamais staliukais bei kėdytėmis. Staliukai, kaip ir mokyklos langai, pasipuošė dailiais puodukais su gyvomis gėlėmis arba mažomis skintų gėlių puokštėmis. Patys vaikai jas prižiūri, palaisto, pamaino vandenį puodukuose. Sienose atsirado daugybė gražių paveikslų, kuriuos vaikai gali ne tik prieinamai stebėti, bet ir lengvai aptvarkyti, nuo dulkių apvalyti, pašluostyti. Tas pats ir su staliukais, kėdytėmis, spintutėmis bei kitais vidaus įrengimais: vaikai gali juos plauti, valyti, šveisti, skalbti, laidyti ir pan., nes viskas pritaikinta ne tik jų ūgiui, bet ir jų judriosios prigimties uždaviniams tenkinti.

Patogioj vietoj ties langu įrengtas mažas akvariumas. Čia pat yra dėžutė su maistu žuvytėms. Iš ryto mokyklon atėję vaikučiai skuba žuvytes pašerti. O jaukiausiame mokyklos kampe arba už neaugštai iškeltos pertvaros stovi žemas apvalus staliukas ir keletas pintų kėdžių su alkūninėmis atramomis. Staliuką puošia gėlių puokštė. Tai kampelis poilsiui.

Tokia yra, trumpai nusakant, montesorinės mokyklos aplinka. Pati autorė jos nevadina nei vaikų darželiu, nei pradžios mokykla, nors jos naujoji įstaiga apima ir pirmojo ir antrosios programinius dalykus. Savo reformuotai aplinkai ji davė pavadinimą — "Vaikų namai" (itališkai: "Casa dei bambini"). Iš tikrųjų, tai vaikų gyvenimui kartu ir visašališkos jų plėtros uždaviniams skiriama aplinka, kurios taip trūksta jiems šeimų židiniuose ir kurios iki šiol neįstengė parūpinti nei civilizuotoji suaugusių visuomenė.

Pašalinimas dresūros priemonių

Jau iš šių kelių, paviršutiniškai čia nusakytų bruožų galime numanyti, kad iš pagrindų pakeisdama mokyklų aplinką, Montesori pakeitė ir tos mokyklos auklėjimo uždavinius. Senosios mokyklos aplinka su užteptais langais ir plikomis sienomis, su prikaltais suolais prie grindų ir prikaltais vaikais prie suolų turėjo uždavinį: palengvinti mokytojui laikyti vaiką besąlyginio klusnumo varžtuose tuo sumetimu, kad mokslo žinios ir gerieji įpročiai būtų įmanomi lengviau bei įsakmiau perteikti vaikui priverstinėmis arba dresūrinėmis priemonėmis.

Galvutė — Petras Kiaulėnas

Nusimesti svetimų užvilktą rūbą

L. VAIČIŪNIENĖ, Cicero, Ill.

Nepriklausomoje Lietuvoje buvo kilęs sąjūdis, kaip ragino Maironis, nusimesti rūbą seną, kurį užvilko svetimi. Kuriems prievarta buvo suslavintos pavardės, ėmėsi jas atlietuvinti. Atlietuvinti vietovardžiams buvo sudarytos komisijos ir kiekvienam daiktui ar sąvokai atiduotas tikrasis vardas. Svetimi lopai nuo lietuvio žmogaus ir Lietuvos kūno, kaip išpūliavusių žaizdų šašai, buvo pradėję kristi.

Vardai ir pavardės

Taip neseniai naujieji ateiviai, atitrūkę nuo savo tėvynės fiziškai, bet dvasiškai kiek vieno sieloje ir širdyje turėtų virpėti gyvas Lietuvos gyvenimas, o jau, žiūrėk, ne retas atsitikimas, kad patys sąmoningai, niekeno neprašomi, neraginami ir neverčiami pakeičia lietuviškas pavardes ar vardus.

Faktas, kad ne vien tik tariamam pasisekimui biznyje, bet net idėjinėse srityse. Mačiau savo akimis, kaip tremtinys lietuvis iš Korėjos rašo draugui laišką ir pasirašo vietoje Jonas John. Man buvo baisiai nepatogu, nes buvau bepradedanti ginčytis, kad naujieji ateiviai lietuviai savo vardų nekaitalioja, kaip sudėvėtų pirštinių, nebent prievarta, sąmoningai ar nesąmoningai, sve timųjų prilipintus.

Tuo tarpu, ar ne nuopelninga būtų, kad lietuvių karių žygiai, gal būt ir mirtis karo lauke už mus priglaudusio krašto laisvę, būtų pažymėti ypatingai lietuviškais vardais. Tada savųjų darbai ir nuopelnai eitų savųjų sąskaiton. Tuo tarpu lenkiškos ilgiausios pavardės, itališkos ir kitos puikiausiai jaučiasi ir parduotuvių iškabose ir visur kitur.

Retas kuris tėvų ar motinų išdrįsta pasipriešinti mokyklų mokytojams prieš savo vaikų nuvardinimą ir įdėjimą pravardės. Net, kaip teko girdėti, jeigu tai tiesa, yra pasisakiusių prieš savo gimtosios kalbos mokymą ar besidžiaugiančios, kad vaikai jau geriau pradeda šnekėti angliškai, negu lietuviškai. Nesinorėtum, rodos, tikėti. Bet jeigu iš tikrųjų taip yra, tegu tie tėvai neužmiršta, kad vaikai užmiršę gimtąją tėvų kalbą, pasiūgėję užmirš ir tėvus.

Gimtosios kalbos ateitis

Sulyginus su senaisiais lietuviais, naujieji ateiviai sparčiau keičia kalbą. Nekalbant apie viešo vartojimo dalykus— "strytkarius", "šapas", "kautus" ir t.t., pas buvusius mielus pažįstamus jų namuose tave vaišina jau "sendvičiais", mėsą perka "bučernėje", į arbatą pasiūlo "lemono" ir t.t. O taip neseniai misdami puikia lietuviška duona, užimdami augštas vietas, atrodo, buvo nepalaužiami patriotai.

Suskaičiuokime, kiek per vienerius metus esame iškeitę lietuviškų žodžių, padauginkime juos, sakysim, iš 40 ar 50 (tiek metų, kiek čia yra išgyvenę senieji lietuviai), gausime pasibaisėtiną vaizdą.

Tokiais "margumynais — puošalais" gausiai švaistomasi ir iš lietuviškų radiojonų, iš kur turėtų skristi pavyzdingiausia kalba, kaip iš vokiškų radijofonų sklinda vokiška, is lenkiškų — lenkiška be jokių priemaišų ir t.t.

Ne visi nė laikraščiai kiek reikiant rūpinasi kalbos gerumu.

Taip gražiai bangavusią mūsų tėvynėje, turėjusią kalbinius įpročius, patys lietuviai, žodis po žodžio iškeitinėja. Jeigu tokiu greičiu eis keitimas savo žodžių ir sąkinių į svetimus, greit susidarys įspūdis, kad mes kitokios kalbos nesame turėję, kaip buvo susidarę devynioliktame šimtmetyje, kada mūsų kalba buvo baisiai užteršta slavybėmis.

PLATINKITĖ "DRAUGĄ"

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS

Religinė skulptūra, raižyba ir tapyba

IGNAS ŠLAPELIS, Chicago, Ill.

Kai 15 šmt. Lietuvoje krikščionybė ėmė plisti ir giliau skverbtis į žmonių samonę, krikščioniškos Europos patosas, išreikštas Vokiečių religinėje medžio skulptūroje, kurios pavyzdžių atsirado Lietuvoj, buvo artimas lietuvių širdžiai. Tų pavyzdžių dvasioj lietuviai patys pradėjo kurti savo religinę skulptūrą, primaišydami prie atvežtų siužetų savo krašto legendų ir padavimų. Tuo būdu susidarė įvairiose Lietuvos vietovėse savo tradicijos ir išsidirbo tam tikros manieros vaizduotė.

Vėliau 17 ir 18 amž., kai bažnyčiose atsirado barokinio ir pseudoklasinių stilių skulptūros ir paveikslai, kaimo "dievadirbiai" kad ir norėjo išdrožti ką nors panašaus, ką matė bažnyčioj, jų darbuose vis tik liko stiprus viduramžių antspaudas: romaniškas ar gotiškas figūrų deformavimas, kampuotumas ir nerangumas.

Savitas liaudies skulptūros charakteris

Apskritai pasakytina, kad Lietuvių liaudies religinėj skulptūroj yra keistų prieštarybių: iš vienos pusės čia matyti tam tikras indefentiškumas pseudoklasiškoms vakarų meno srovėms, kurių pėdsakų Lietuvoj yra labai daug: jų dvasioj visos bažnyčios pastatytos ir išpuoštos. Antra vertus, Lietuvių skulptūroj yra gilių žymių iš tų epochų, kurių paminklų Lietuvoj beveik nebuvo. Pagaliau čia yra tam tikrų giminysčių su menu, kuris šiame krašte visai nebuvo žinomas.

Vėliau Bažnyčia vėl pradėjo daryti nuolaidų: jei į altorius ir nenorėjo jų statyti, bent pašventinimas nebuvo draudžiamas.

Ilgainiui ši lietuvių religinio meno šaka užpildė Lietuvos kryžkeles, kaimus, paupes, kapus, net pavienius, laukuose augančius, medžius.

Visas liaudies kūrybos lobynas, būdamas atvirame ore, daug nuo laiko nukentėjo, daug jo visai žuvo; tik Nepriklausomai Lietuvai susikūrus atsirado galimybė tą turtą globoti: rinkti, dėti į muzėjus ir studijuoti.

Raižyba ir tapyba

Be liaudies medinės skulptūros yra taip pat religinė medžio raižyba ir tapyba. Kaip tapybos taip ir graviūros technika yra gauta iš Vakarų Europos: iš Vokietijos ir iš toliau. Jos Lietuvoj žinomos iš 17 amž. Laikotarpy nuo 1865-1904 m. jos buvo rusų valdžios uždraustos, kaip ir kryžių statymas.

Jų siužėtas — religinis didaktinis, skolinamas iš bažnyčioj matomų statulų ir paveikslų. Bet piešinys labai naivus, koloritas ribotas dviemis, trimis spalvomis. Medžio raižiniuose yra labiau brendęs menas, kuriame matyti autorių gerai suprastant medžio savybes ir tinkamai jas panaudojant.

Archaizmo bruožai

Vistik, taip tapyba, taip graviūra turi visus archaizmo bruožus: visa plokštuma lygiai užpildyta — archainio meno baimė tuštumos (timor vacui) čia susipynusi yra su barokiniu gausumu. Gamta suvesta į simbolinį ornamentą. Figūros sukomponuotos viename plane, hierarchiškai išdėstytos aplink svarbiausiąją.

Kad ir matyti kartais graviūroj barokinių įmantrumų, kurie primenu iš kur tas siužetas paimtas, bet drauge čia matyti išraiškos sunkumas ir sustingimas, labiau tinkamas viduramžiams, negu pseudoklasiškam laikotarpiui, kuriame tie raižiniai yra atsiradę.

Taigi, matyti, Lietuvoj buvo kūriamas dvejopas religinis menas: bažnytinis ir liaudies. Pastarasis suvaidino svarbią rolę besikūriant Lietuvos moderniniam menui.

Tik asmeninėj vienatvėj žmogus gali turėti gilų santykį su Dievu, žmonėmis ir pasauliu. Tik gilus vienatvės pajautimas iškelia asmeninę problemą, taip kamuojančią, kad individas savyje atranda nemaldomą reikalą atsiversti Dievui ir pasauliui.

—Keyserling

DAINOS

AŠ VARGDIENĖLĖ

AŠ vargdienėlė,
Vargo mergelė,
Tai aš papratus
Vargužį vargti;

Kad aš turėčiau
Nors motinėlę,
Nors motinėlę,
Užtarėjėlę.

Mano močiutė
Seniai kai guli
Aukštam kalnely,
Gelsvoj smiltelėj.

IŠBĖG IŠBĖGO IŠ RUSNĖS KIEMO

IŠBĖG išbėgo
Iš Rusnės kiemo
Du jaunu žvejytėliu.
Jie leido leido
Plonus tinklelius
Bodumo vidurėly.

O ir sugavo
Dyvinais tinkleliais
Du jūrių veršiukėliu.

— Oi, drauge, drauge,
Drauguži mano,
Kas tai dyvų žuvelė!

IŠĖJO TĖTUŠIS, IŠKŪPRINO

IŠĖJO tėtušis, iškūprino,
Pūčkelę prie šono ten dyrino.
Įstelgęs betupint pavilbino,
Atlaužęs žvirblytį nubildino.
Parvežė brolyčiai, pargirgždino,
Įvilko nuo rogių, įčiunčino.
Nupešė dukrytės, nudulkino;
Iškepė mamužė, iščirškino,
Iškepė žvirblytį, iščirškino,
Įnešė sesytės, įstyrijo.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.
3039 SO HALSTED ST.
Tel Victory 2-1272

APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI

Raštinė atidaryta kasdien nuo 8 val ryto iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 3 val. vak.

UŽSISAKYKITE DABAR...
rudeninius ir žieminius kostiumus pas

E. J. MAKOWSKI

SPECIALISTĄ SIUVĖJĄ
Pirma buvęs 1145 MILWAUKEE AVE., dabar persikėlė į

1847 W. CHICAGO AVE.

ir, kaip visuomet, siuva kostiumus pagal užsakymus vyrams ir moterims
VALYMAI, PROSIJIMAI, PERDIRBIMAI.
Telef. TAylor 9-4835

Kainavo iki $14.95 PONIŲ SUKNELĖS TIKTAI $2.99
Buvę $195 įvertinti KAILINIAI DABAR TIKTAI $44
1-OS RŪŠIES 51-51 BUV. $1.29 67c
KAILIU APVEDŽIOTI 100%-tinė vilna, BUVO $89, DABAR $33
NYLON KOJINĖS $1.29
APSIAUSTAI
$49.95 kainavę ZIP. APSIAUSTAI TIKTAI $24
KELNĖS Buvo $6.95; Dabar Gabardino $2.88
BERNIUKŲ ŠVARKAI, Dydžiai 6—12, tiktai $12
Vyrų dvejos kelnės KOSTIUMAI $24.95
"T" MARŠKINIAI 88c
VYRŲ APSIAUSTAI $17
NYLON APATINĖS ir Maudymosi Kelnaitės SPORTO RŪBAI ... $1

Atidaryta Sekmadieniais nuo 10 iki 5
Pirmad., Ketvirtad. vakarais iki 9:30
Antrad., Trečiad., Penktad. ir Šeštad. 9:30 iki 6

MONROE FOX CO,
6421 SO. HALSTED

BURN LESS FUEL - BE MORE COMFORTABLE!

add a CIRCULATAIRE Booster Fan TO YOUR FURNACE

Reguliuokite šilumos išdalinimą taupykite kurą — sumažinkite krosnio pataisymus.

NETURĖKITE DAUGIAU ŠALTŲ KAMBARIŲ

Circulataire greitai stumia šiltą orą per visus vamzdžius į kiekvieną kambarį. Yra tylus—automatiškas—ekonomiškas. Galima naudoti ranka kuremuose, stokerio, alyvos ar gazo krosniose. Būkite tapūs—būkite šilti!

MES TAIPAT
KROSNIUS VALOME
Skambinkite ar rašykite informacijoms

PARDAVIMUI
$175
FHA SĄLYGOS
FRontier 6-3399
HEmlock 4-3155

NE TIK ŠIMET . . .
BET PER 46 metus
Lietuviai Pelningai Taupo
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F. S. L. I. C.

NELEISKIE BŪTI PAGAUTAM ŽIEMOS ŠALTIEMS VĖJAMS, KURIE NELEIDŽIA JŪSŲ MAŠINAI PRADĖTI VAŽIUOTI
NAUDOKITĖS SPECIALĖMIS RUDENIO KAINOMIS
VISIŠKAS APŽIŪRĖJIMAS $8.50

ĮSKAITANT:
Kompresijos patikrinimas — išvaloma ir pritaisomas distributoriaus punktai — moksliškai patikrinama ignition — išvaloma gap spark piugs — išvaloma ir pritaikoma karburatorius — išvaloma oro valytuvas — išvaloma kuro pumpa ir koštuvas — išplaunamas ir pertepamas oro valytuvas — išvaloma baterijų terminalai — patepamas generatoriaus bearings — baterijos stovis patikrinamas — patikrinama generatorius ir volto reguliatorius.

KITI SPECIALŪS
Priekinis ir užpakalinis pataisymas ir išlyginimas $7.50
Ištepimas (Lubrication) $1.15
Pilnas stabdžių sutvarkymas $12.25

DALYS IR MEDŽIAGA EKSTRA

SAFETY MOTORS, INC.

AUTORIZUOTI FABRIKO ATSTOVAI
2300 WEST 63rd ST. GROVEHILL 6-6000

POETO MAGIJA IR MISTIKA

Novalis ir mūsų laikai

A. Tyruolis, Chicago, Ill.

Prieš 150 metų miręs jaunas, vos dvidešimt devynerių metų, vokiečių poetas Novalis (jo tikroji pavardė buvo Hardenberg) savo kūrybos pobūdžiu daros itin reikšmingas ir mūsų laikams. Jis buvo vienas ankstyvojo romantizmo pirmatakų, ir jo išvystytas vadinamasis maginis idealizmas turėjo būti suprastas kaip reakcija prieš po kelių dešimtmečių išbujosiantį materializmą.

Jeigu poeto kūrinį apsprendžia dvi svarbiausios savybės, būtent išviršinė ir išvidinė forma ir pagal tai gauname dvi svarbiausias kūrėjų rūšis, tai ir Novalis savo kurybos pobūdžiu priklauso išvidinės formos puoselėtojų eilei. O toji forma yra pasaulėžiūra. Tačiau šiuo atveju ji poeto išreikšta maginiais ir mistiniais vaizdais.

Meilė ir kūryba

Jaunas poetas, susižiedavęs su 13 metų mergaitę, Sofija von Kuehn, jos jau neteko po dvejų metų. Ji mirė plaučių liga. Jai mirus, pietistiškai išauklėtas Novalis pajuto savy bujojant mistines ir kūrybines jėgas. Jis tvirtai pradėjo tikėti, kad lygiai po metų tą pačią dieną mirs ir nueis pas savo mylimąją. Jis stengės to pasiekti išvidiniu pergyvenimu. Po metų, tiesa, nemirė, bet jau daug laiko nebepraėjo, ligi poetą džiova pakirto.

Būdinga tai, kad Novalis buvo gilinęsis ne tik į filosofijos ir teisės mokslus, bet studijavo taip pat ir gamtos mokslus, ypač geologiją. Jis Goethes bendralaikis, ir juose abiejuose glūdėjo ta pati kūrybinė dvasia. "Jeiso mokytiniuose" Novalis gamtos pažinimą laimi apreiškimu. Gamtos paslapčių neišaiškina vien sausas protas ir mokslas. Tas kelias klaidingas, jis veda į materializmą. O pirmavaizdžio praradimas yra sąvęs praradimas šio gyvenimo painiavoj.

Himnai nakčiai

Novalis eina toliau. Jis nori visą gyvenimą poezija atvaizduoti. Gamtos mokslų studijos jam daug padeda. Dar daugiau — mylimosios mirtis. Norėdamas mylimąją pasivyti nors pomirtiniame gyvenime, jis tampa kūrybos magiku. Jis kuria "Himnus Nakčiai" (savo metu juos gražiai lietuviškai buvo išvertęs mūsų Balys Sruoga, poetui naktis artimesnė už dieną, ji atveria jam daugiau gyvenimo paslapčių kaip diena. Mirties ilgesys tampa amžinos gyvybės ilgesiu. Tie himnai tampa kartu amžino dvasingumo simboliu. Tuose himnuose daug svaigios nuotaikos, bet jie kartu pasižymi skaidriu aiškumu.

Poetas dar gyvena šioj žemėj, bet jis jau jaučiasi esąs kartu su ja, nors ji jau perėjo į kitas buities sritis. Jis, menininkas, savo "Henrike is Ofterdingeno" eina jieškoti "mėlynos gėlelės", to amžino romantikų simbolio, tos gėlelės, kuri žydi melynai, bet ne kūno akiai ir ne šioj žemėj. Jieškotojo tikėjimas jį išgelbsti, jis tuo tik gyvena, jam užtenka savo mylimojo objekto jieškojimo, nes jis žino, kad jį suras. Tačiau to jis nebūtų pasiekęs vien protiniu gilinimusi į gamtą.

Mistikas regėtojas

Magikas jieškotojas tampa mistiku regėtoju. Veiksmas ir pasija siejasi į vieną visumą, į pilnybę. Novalio "Dvasinės giesmės", parašytos mistinio išgyvenimo įtakoj, pilnos nuoširdaus tikėjimo pergyvenimo. Jos, kad ir ne katalikiškos, bet giliai krikščioniškos, kaip kad aplamai poetui labai rupėjo krikščionybės ir Europos reikalai ("Europa arba Krikščionybė?").

Savo giliuosius jausmus daugiausia patosu išliedamas, Novalis, kaip ir jo bendralaikis Hoelderlinas, savo poezijoj buvo himniškas, ir himnas yra jo poezijos esminė žymė. Vadinami laisvieji ritmai leidžia poetui plačia amplitūde skambinti savo poezijos arfą. Ir kaip graikų Pindaras himnais apgiedojo didingus karo žygius, taip naujųjų laikų poetas savo himnais yra dvasinio gyvenimo pergalės heraldas-šauklys.

HIMNAS

Novalis

Nedaug kas supranta
Paslaptį meilės
Ir žino, ką reiškia
Alkti ir trokšt amžinai.
Šventos Vakarienės
Prasmė dieviškoji
Žemiškam protui — mįslė.
Bet jei kam kartą
Karštosios, mylimos lūpos
Teikė gyvasties dvasios,
Kam karštosios liepsnos
Virpančion jūron širdį sutirpdė,
Kam vėrėsi akys,
Jogei dangaus jis
Gelmes neištirtas išvydo,
Valgys tas svajojo kūno,
Gers savojo kraujo
Amžinai.
Kas žemiško kūno
Didžiąją prasmę atspėjo?
Kas gal pasakyti,
Kad kraują supranta?
Karta bus visas kūnas,
Vienas kūnas,
Dangiškam kraujuje
Plaukia pora palaiminga.
O, kad paraustų
Didžiosios marios,
Ir į kvepiantį kūną
Uola atsivertų!
Niekad saldžioji puota nesibaigia,
Niekas pasotinti meilės negali.
Vis karščiau, vis kaip savo
Ji mylimą glaudžia,
O lūpos švelnesnės vis
Keičia kas imta
Širdžiai mieliau vis.
Trokštys karštesnės
Sukrečia sielą,
Trokšta ir alksta
Širdis dar labiau:
Ir tęsiasi meilės puota
Iš amžių į amžius.
Jei kartą blaivieji
Būtų ragavę,
Viską paliktų
Ir sėstųsi draug su mumis
Prie ilgesio stalo,
Kurs niekad nemąžta.
Suprastų jie meilės
Amžiną gausą,
Ir liaupsintų maistą
Kūno ir kraujo.

Vertė A. Tyruolis

Pagerbė rašytojo atminimą

Šią vasarą suėjo jau 7 metai, kaip nelaimingai žuvo prancūzų lakūnas, rašytojas Antoine de Saint-Exupery. Ta proga Cognaco aerodrome buvo surengtas jo atminimo pagerbimas. Angare buvo įrengta koplytėlė, kur buvo atlaikytos pamaldos jo draugams lakūnams dalyvaujant.

ANGLYS, KURUI ALYVA, STATYBOS MEDŽIAGOS
MASSAT FUEL & MATERIAL CO.
(Pirmiau M. Stephen & Co.)
12261 S. Vincennes, Blue Island, Ill.
Šaukite: Blue Island 388 ir 5199-Y-2

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
iš W.G.E.S. stoties — Banga 1390
PIRMAD. iki PENKTAD 8:45 iki 9:30 val. ryte.
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
iš tos pat stoties PIRMAD vakare nuo 7 iki 8 val.
CHICAGO 29, ILL.
Tel. HEmlock 4-2413

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki $10,000.00 — by an Agency of the United States Government.
KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą.
KUR tamsta gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR 27 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.
Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių — $7,000,000.00.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6236 South Western Avenue GRovehill 6-7575
J. PAKEL — Prezidentas

PERKĖLIMO SANDĖLIO IŠPARDAVIMAS
¼ MILIJONO DOLERIŲ VERTĖS RAKANDŲ
KRISTALINIAI SMOKER TRAYS. Vertės 50c ..... už 19c
PARKERS RASOMOS PLUNKSNOS ..... po $8.00 ir aukšč.
ALARM CLOCKS (budelninkai) ..... po $1.98
EVERSHARP PLUNKSNOS ..... po 98c
RASOMOS MAŠINĖLĖS ..... po $69.50 ir aukšč.
Pasaulio geriausi rakandai: lovos, kaurai, radijos ir TV setai, taip pat Jewelry nacionaliai žinomų garsinamų firmų — Kroehler, Simmons, Lane, Grand Rapids, Rockford, Rembrandt, Pullman, Sealy, Westinghouse, Thor, Easy, Crosley, Philco, Admiral, Zenith, Kelvinator, Hoover, Eureka, Lees, Gulistan, Armstrong's Quaker — Visi šie vadovaują gaminiai turi būti išparduoti!
ATEIKITE ŠIANDIEN — PASINAUDOKITE ŠIAIS BARGENAIS
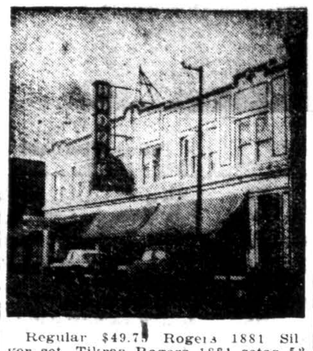
Regular $49.75 Rogers 1881 Silver set. Tikras Rogers 1881 setas 52 gabalų 8 aptarnauti. Pilnai su chest $49.75 vertės ..... už $29.77
Pradedant pirmadieniu 9:30 ryto
Reguliariai $71.50
RANKINIAI LAIKRODĖLIAI
Geros rūšies laikrodėliai $71.50 vertės ..... už $42.97
PLATFORM ROCKERS LOUNGE CHAIRS
$54.95 Supami ir Kėdės $24.47
$67.50 Supami ir Kėdės $29.97
$95.00 Supami ir Kėdės $39.47
STUDIO COUCHES
Garsūs Kroehler, Simmons, Sealy, Sleep Maker
$159.00 Studios $69.97
$69.50 Studios $29.97
$79.50 Studios $39.47
$99.50 Studios $49.97
$129.50 Studios $59.47
Reguliariai $35.00
VYRIŠKI RANKINIAI LAIKRODĖLIAI
Reguliariai $35.00 vyriški puikūs rankiniai laikrodėliai, gold filled case, metal stretch arba odiniai retežėliai. Pardavimo kaina .. $17.97
ŠALDYTUVAI
Westinghouse, General Electric, Norge, Kelvinator, Admiral — viskas pardavimo kaina!
100 ŠALDYTUVŲ
$299 šaldytuvai $189
$319 šaldytuvai $219
$369 šaldytuvai $249
METALINĖS LOVOS
Reguliariai $10.95 metalinės lovos. Pilnos arba dvigubos mieros. Visas panelius, riešuto nubaigimas. Budriko uždarymo pardavimo kaina $6.95
Reguliariai $49.50
CEDAR CHESTS
Reguliariai $49.50 nacionaliai išgarsėjusios "Blue Bird" pilno dydžio cedar chest. Budriko uždarymo pardavimo kaina $24.95
Reguliariai 75c iki $1.50
SIDABRINIAI DAIKTAI
Reguliariai 75c iki $1.50 sidabriniai daiktai, susideda iš didelių grupių šaukštų, šaukštukų, peilių, šakučių ir t.t. Kol jų yra, vienas 19c
SKALBIAMOS MAŠINOS
Norge, Thor, Maytag, Easy, General Electric — pasirinkite.
$119 skalbiama mašina $89
$139 skalbiama mašina $99
$200 skalbiama mašina $149
Cash arba kreditas
• KROEHLER • PULLMAN
• GRAND RAPIDS
SEKLYČIOS SETAI
Pasirinkite iš pilnų 1951 metų prekių. Kiekviena naują šiais metais iš pasaulyje garsių gamintojų: Kroehler, Grand Rapids ir Union. Modernūs konvencionališki stiliai. Viskas turės būti išparduota be išimties.
$119.00 Seklyčios setai $69.47
$159.00 Seklyčios setai $79.97
$195.00 Seklyčios setai $89.47
$239.50 Seklyčios setai $99.97
$295.00 Seklyčios setai $149.47
$395.00 Seklyčios setai $237.97
$595.00 Seklyčios setai $377.47
Cash arba Budriko lengvais išmokėjimais
Žemiausia kaina, kokios nematėt!
MIEGAMOJO KAMB. SETAI
Visų šių garsių gamintojų — Grand Rapids, Rockford, Koehler ir Basset — už Bonafide kainas.
$198.50 Miegamojo setas už $79.00
$219.00 Miegamojo setas už $89.00
$259.50 Miegamojo setas už $99.00
$289.00 Miegamojo setas už $119.00
$315.50 Miegamojo setas už $159.00
$347.50 Miegamojo setas už $187.00
$595.00 Miegamojo setas už $257.00
Budriko visos krautuvės išpardavimo kainomis
CHROME DINETTES
Jūs pasirinksite iš šių naujų 1951 m. prekių — originalių "Lloyds", "Virginia House" ir "Meier and Pohlman" su viršais tikrosios Formica. Visi setai po 5 daiktus, 4 kėdės ir stalas.
$95 5 gab. Chrome Dinette $47.97
$119 5 gab. Chrome Dinette $67.47
$159 5 gab. Chrome Dinette $99.97
$255 5 gab. Chrome Dinette $127.97
Cash arba Budriko lengvais išmokėjimais
Budriko visos krautuvės išpardavimo kainomis
VALGOMOJO KAMB. SETAI
Garsiųjų Grand Rapids ir Basset 7, 8 ir 9 gabalų setai. Patogūs, nauji 1951 m. kūriniai, pasirinkti medžio ir spalvų kokių norite, kainomis, kurios daro sensaciją ne tik Chicagoje, bet visoje šalyje.
$244.50 Valgomojo setai .. $109.77
$289.50 Valgomojo setai .. $137.97
$270.00 Valgomojo setai .. $187.00
$295.00 Valgomojo setai .. $237.47
Cash arba Budriko lengvais išmokėjimais
KAURAI-KILIMAI
Jūs galite pirkti mūsų garsiųjų išdirbyščių kambario dydžio kaurus, įskaitant tokių garsių vardų kaip Lees, Mohawk, Gulistan ir visų kitų išpardavimo kainomis.
$89.50 Kambario dydžio .. $37.97
$95.00 Kambario dydžio .. $43.47
$109.00 Kambario dydžio .. $49.97
$139.50 Kambario dydžio .. $59.47
$159.00 Kambario dydžio .. $79.97
$215.00 Kambario dydžio .. $97.47
Cash arba Budriko lengvais išmokėjimais
TV SETAI
Visų šių garsių gamintojų—Philco, General Electric, Crosley, Westinghouse, Admiral, Hallicrafter, Zenith, etc. už didžiausią bargeną.
$224 16" Stalo modelio .. $159.00
$239 12½" Console setas .. $129.00
$299 16" Console setas $199.00
Cash arba Budriko lengvais išmokėjimais
Hide-A-Beds ir SOFOS
Garsieji Simmons, Kroehler, Sleep-o-lounge, Davenette ir kiti geral žinomų gamintojų, paaukojama jūsų sutaupoms šie:
$219 Hidden beds, pilnai .. $109.47
$249 Hidden beds, pilnai .. $139.97
$289 Hidden beds, pilnai .. $159.47
Cash arba Budriko lengvais išmokėjimais
MATRASAI
Garsieji Simmons, Sealy ir Columbia rūšies, vardai jums gerai žinomi. Visi yra nauji, pirmos rūšies, o jų kainos niekad nebus užmirštos.
$37.50 Innerspring matrasas $17.95
$39.50 Innerspring matrasas $19.95
$43.50 Innerspring matrasas $22.95
$59.50 Innerspring matrasas $27.95
$64.50 Innerspring matrasas $34.95
$69.50 Innerspring matrasas $39.95
Cash arba ilgas lengvas kreditas
PEČIAI — RANGES
Pasirinkite iš garsių išdirbėjų — Crown, Wel Bilt, Universal, Norge, Estate, Coleman, etc.
139.00 Dideli Gas Ranges .. $99.47
169.00 Dideli Gas Ranges .. $119.97
210.00 Dideli Gas Ranges .. $149.47
229.50 Dideli Gas Ranges .. $169.97
ALYVA KŪRENAMI KAMBARIO ŠILDYTUVAI
59.00 Alyva kūr. šildytuvai $29.00
79.50 Alyva kūr. šildytuvai $37.47
100.00 Alyva kūr. šildytuvai $47.97
135.00 Alyva kūr. šildytuvai $67.47
159.50 Alyva kūr. šildytuvai $77.57
179.50 Alyva kūr. šildytuvai $87.47
KRAUTUVĖS VALANDOS: nuo 9 val. ryto iki 9 valandos vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais; antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais (nedėliomis) uždaryta.
JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Tel. CAlumet 5-7237
BUDRIKO žinomiausia radio programa leidžiama sekmadienio vakarais 5:30 P. M. Chicagos laiku iš WCFL, 1000 kilocycles Radio Stoties

Now YOUR SAVINGS EARN 2½% More AT DISTRICT SAVINGS
Pradedant 1897 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vėj pelnė ir pelno didesnį uždarbį ant sutaupų ... nežiūrint sąskaitos balanso...
DABAR ... nuo Liepos 1 d. ... mūsų dividendas tapo pakeltas net 25% ... Vadinas, mūsų taupytojai šiandien uždirba daugiau negu bile kada pirmiau ... Apart pelno, District Savings teikia jums pilniausiai apdraustą apsaugą ... ir draugiškiausią patarnavimą.
District Savings and Loan Association
Our Future Home
3236 South Halsted St.
Jos. M. Mozeris, Secretary

Pilnas pasirinkimas puikių kailinių, paltų, skraisčių (capes), žaketų ir Forstmann's kailiais apvedžiotų medžiaginių paltų. ŽEMOS KAINOS. Pertaisymas ir pataisymai prityrusių specialistų. Nepaprastai numuštos kainos dabar!
AMERICAN FUR SHOP
FRANK UJKA, Savininkas
2406-08 So. Kedzie Avenue BIshop 7-5762

VIC and MARY HERTEL
NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA JUS Į
THE LANTERN
2634 GRAND AVENUE (pirmiau Small's Place)
Karštį Kalakuto Sumuštiniai 9 val. ryto

DABAR JŪS GALITE TURĖTI
GRAŽŲ veidrodį ar stiklinį stalo viršelį
Žemiausios kainos mieste. Padaryta pagal užsakymą.
Geriausias Pittsburgh stiklas — mūsų specialybė
Židiniuose įtaisomi veidrodžiai
Šią savaitę! Dovanai sąšlavų dėžutė su įtaisytu veidrodžiu su kiekvienu veidrodžio ar stikliniu stalo viršelio užsakymu
NEMOKAMAM APSKAIČIAVIMUI ŠAUKITE SA 2-1600
409 S. Keeler Ave.
ALL GLASS COMPANY
"Visi Stiklo Reikmenys"

SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO 36, ILLINOIS
YRA CENTRAS PIETVAKARINĖJE DALYJE DĖL UNIVERSAL GAZO KROSNIŲ (PLYTŲ)

Iš tiesų Universal - Berkshire plytą jūs mėgtumėte dėl jos pigumo, ir patogumo patalpinti mažoje virtuvėje. Kuri šeimininkė nenori plytos su stiklinėmis durimis ir mažomis durelėmis priežiūrai ir dar su stipria virykla, taip kad būtų galima virti ir kepti įvairių stiprumų daugelyje puodų.
Krautuvė atdara Pirmad. ir Ketvirtad. vakarais iki 9:30 val. vakare

STASYS FABIJONAS
PERKRAUSTOME BALDUS
PARDUODAME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ
Patarnaujame gerai ir pigiai
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. VIrginia 7-7097

PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
2156 W. 23rd St. Tel. YArds 7-0841
Laikrodžiai elektroniškai patikrinami ir atnaujinami. Prieinamos kainos, 1 metų garantija. Paskambinus telefonu, laikrodžiai nemokamai paimami ir pristatomi į namus. Darbo val., 5-8 v. v. Šeštad. 10-8 v. v.

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% on SAVINGS
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

NEMUNE gauti naujausi leidiniai
Dr. Pr. Gaidamavičius. Išblaškytasis žmogus $2.00
A. Macelna. Jobo drama 2.00
Ramonas. Dulkės raudonam saulėleidy 3.00
Dr. A. Garmus. Nemuno pakrantėmis 1.25
Dr. J. Balys. Lietuviškos pasakos 2.50
M. Gudelis. Lietuviai gynė savo miškus 2.00
Lietuvių kalbos vadovas 4.50
Didelis pasirinkimas išleistų knygų ir gaidų Amerikoje, Lietuvoje, Vokietijoje. Adresuokite
LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS
3143 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. VIctory 2-3314

NAUJA LIETUVIŲ ŽVAIGŽDĖ OPEROJE

ALG. BRAZIO KELIAS Į METROPOLITAN

JUOZAS PRUNSKIS

Beveik kiekvieno gabesnio solisto svajonė JAV-se yra garsioji New Yorko Metropolitan opera. Tik retas tą garbę tejstengia pasiekti. Tarp tų laimingųjų šį sezoną yra ir lietuvis Algirdas Brazis.

Gimęs ir augęs Chicagoje, lietuviškoje šv. Mykolo parapijoje, kur ir pakrikštytas. Jo tėvas kilęs nuo Joniškėlio, o motina — Plungės parapijos. Vaiku būdamas lankė lietuvių mokyklėlę šiaurinėj Chicagos dalyje, dalyvavo vaikų chore. Išėjęs bendrojo lavinimosi dalykus, studijavo teisę Cantono ir De Paul augštesniose mokyklose, tačiau nuo šių mokslų pasitraukė, paaiškėjus, kad jo tikrasai pašaukimas — daina, muzika.

Kelionė į Lietuvą

Dainavo prie įvairių chorų, statant lietuviškas operetes. 1938 metais su choru buvo nuvykęs į Lietuvą. Čia jo balsas ir sugebėjimai buvo įvertinti ir jam jau buvo numatyta stipendija gilintis dainavimo studijose, tačiau artėjo karas ir tie planai suiro.

Labiau dainavime lavintis pradėjo tik paaugęs, būdamas 21 metų, kada balsas jau keitėsi iš tenoro į baritoną. Jo ilgamečiu mokytoju buvo Dimitrijus Onofrei.

Jau 1944 m. pasisekė laimėti konkursą ir pasirašyti sutartį trejiems metams su Chicagos Operos kompanija. Tačiau 1945 m. buvo pašauktas į kariuomenę ir turėjo išvykti į Fort Knox, Ky.

Operose

Po karo, 1947 metais, laimėjo konkursą San Carlo Operos kompanijoje ir čia kasmet dainavo, kada tik ši kompanija statė operas Chicagoje.

Už poros metų — naujas Brazio laimėjimas — New York City Center Opera Co; dainavo Chicagoje su šia operos bendrove.

A. Brazio debiutas šiemet, baiandžio mėnesį, New Yorke atkreipė meno pasaulio dėmesį. Metropolitan operai reikėjo baritono pirmaeilėms rolėms, Al. Brazis stojo į konkursą ir laimėjo pirmą vietą. Tą pačią dieną tos operos vadovybė su juo pasirašė sutartį metams laiko, numatant, kad ta sutartis galės būti pratęsta.

Kietas darbas prieš akis

— Ar daugelyje operų jau jis dalyvavote? — paklausiau Algirdą sutikęs jo išleistuvių vaišėse.

— Jau kokioje 20. Bet dabar, Metropolitan operoje, turėsiu paruošti 34 roles, dar nežinau kurias, bet tiekoje operų. Esu paruošęs kokį 16, tai dar nemažai ir kietai teks padirbėti. New Yorke opera pradės sezoną su "Aida", lapkričio 13 d. Kada man teks stoti į sceną, dar tikrai nežinau. Apsigyvensiu New Yorke, darbuosiuos atsidėjęs. Pavasarį teks su Metropolitan važinėti septynias savaites, atvyksime ir į Chicagą savaitei.

— Ar sunku buvo laimėti konkursą į tą vietą?

— Baritonams tebuvo viena laisva vieta. Penkiese mes stojome į varžybas. Man pavyko.

Kaip toliau tvarkysis

— Kaip dabar tvarkysitės New Yorke?

— Nuvykęs ieškosiu nedidelio buto. Šeima laikinai bus Chicagoje. Vyresnioji mergaitė jau 9 metų, eina į Gimimo Šv. P. Marijos parapinę mokyklą. Visa šeima mes priklausome tai parapijai. Mažesnioji dukrelė dar tik keturių metukų. Ta į mokyklą dar neina.

— Ar ir dukterys bus solistės?

— Muzikališkos. Vyresnioji jau dainuoja ir baletą šoka.

— Kam priskiriate savo laimėjimą?

— Esu dėkingas savo žmonai, kuri yra gera akompanistė koncertuose. Padeda man ruošiantis koncertams ar spektakliams. Turėjo neblogą balsą ir mano senelis, o tėvas—giedojo Šv. Mykolo parapijos chore. Aš pats dar mokiausi keletą metų griežti smuiku. Tai irgi padėjo daugiau nusivokti muzikoje.

Planai New Yorke

— Ką planuojate ateičiai?

— New Yorkas padės mano jėgas sustiprinti. Reikės lavintis su Metropolitan opera ir su mano ankstybesniu mokytoju Onofrei. Gausiu gerus specialistus, kurie padės dainavimo mene. Stengsiuosi pasiekti viską, ką įtemptu darbu baritonas gali pasiekti.

— Galbūt kada nors jus pamatysime ir kino ekrane?

Algirdas Brazis

— Būnant Metropolitan operoje — daugiau galimybių.

Savo pavardės nepakeičiau...

— Mes jus pažįstame kaip lietuvį, ir tikimės, kad nepamiršite Lietuvos vardą garsinti?

— Esu gimęs lietuviu. Savo pavardės nepakeičiau. Visada pasiliksiu lietuvis.

— Kaip jums Lietuva patiko, kai tenai lankėtės?

— Labai. Norėjau važiuoti mokytis, atrėjantis karas sutrukdė.

— Jaučiatės laimingas?

— Mano svajonė išsipildė. Daugelis pirma važiuoja Italijon, ar kitur į užsienį, ten pagarsėja ir tik paskiau patenka į Metropolitan, tačiau pasirodė, kad galima ir čia pat besitobulinant tai pasiekti.

Patarimai jauniesiems

— Kokį patarimą Jūs turėtumėt jauniesiems?

— Turi neužmiršti, kad darbas ir lavinimasis žmogui pralaužia kelią į pasisekimą. Ką pasiekęs turi veržtis toliau. Ypač daininko mokinimasis niekada nesibaigia. Muzika ir menas — svarbu žmogaus gyvenime. Kas neturi balso, tas gali lavintis muzikos instrumentais. Gerai priklausyti prie chorų, o jų yra prie kiekvienos parapijos. Aš pats esu giedojęs Šv. Kotrinos Senietės bažnyčioje per 12 metų. Kad tik bus palankios aplinkybės, dabar planuoju giedoti Šv. Patriko katedroje.

Algirdas Brazis — pilnas geros vilties. Kai jis dėkojo chicagiečiams už nuoširdžias išleistuvių vaišes, pabrėžė:

— Lai Dievas man tik duoda sveikatą, kad aš tuo meno keliu sėkmingai eičiau.

MINTYS

ADV. J. BUDRIKAS

Mintis yra veikimo siela.

Didingas instruktorius — laikas.

Ttverk mano širdį ir tu pamatysi įgraviruotą viduj jos— LIETUVĄ.

Patrioto kraujas yra laisvės medžio sėkla.

Stilius yra minčių rūbas.

Joks žmogus iki šiol nebuvo didis poetas nebūdamas tuo pat laiku gilus filosofas.

Meilė turi tūkstantį įvairių gaidų jaudinti žmogaus širdį.

Kas maitina alkanuosius pirma, negu nuramina savo paties alkį, tas pasiruošia sau pačiam amžiną maistą.

Mes ruošiame save pačius amžinybei dirbdami mūsų dienos darbą, kol diena šviečia... Tačiau žmogus neturėtų tik ruoštis į amžinybę, bet ir ruošti amžinybę savy: giedrią, tyrą, kupiną gilumos ir kupiną šviesybės amžinybę.

Jaunystės gėlės žydi gražiau siai, kai jos stiebias į teisingumo saulę.

Laikas praeina, o amžinybė ateina. Pasaulis su savo apipavidalinimu praeina; bet dangus ateina, — geresnio tikėjimo, augštesnės vilties, kilnesnės meilės dangus, padarydamas visus daiktus naujus ir gražius.

Juo ilgiau gyvenu ir daugiau matau kovas sielų, kurios kaujas besiveržiančios į augštumas, tuo labiau stiprėja mintis manyje, kad universas remiasi meilės pečiais, — meilės neribotos, gilios ir plačios, kurią žmonės kartoja ir vadina Dievu.

Iš refleksijos meilės mes einame į Šviesos meilę... ir mylėdami Šviesą, mes galų gale tampame vienas su Šviesa.

Gyvenimas yra kiekvienos sielos ilgesys; kas jieško gyvenimo per mirtį, tas tampa nemirtingu.

BUSINESS SERVICE

PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIMESNIŲ DISTANCIJŲ
TURIS ILGĄ PATYRIMĄ
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL
Tel. WAlbrook 5-9209

Z-G HERBS, MED.

VISUR ŽINOMI VAISTAI, rūpestingai rankom sutaisyti pagal originalius receptus iš Europos.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA Nr. 17, tonikas viduriams reguliuoti. Pagyviną sustingusią sistemą. Greitas, bet švelnus saugus ir gelbsti. Kaina $1.12

Z-G ŽOLIŲ ARBATA Nr. 2 — palengvina arthritį ir reumatą. Tūkstančiai patenkintų vartotojų. Kaina $1.37.

Arbata Nr. 39 — ramina nervus. Miegosi be pilsų. Kaina $1.37

Arbata Nr. 78 — gelbsti aukštą kraują, išimdama nereikalingą skystį iš kraujo ir raumenų. Kaina $1.37.

STANIS ANALGESIC SALVE— Greita šiluma palengvina skausmus raumenyse. Kaina $1.25.

Z-G STANIS COMPANY
2822 ARCHER AVE.
Chicago 8, Ill. Dept. D.

TELEVIZIJOS IR RADIJO
TAISYMAS — PARDAVIMAS
Tel.: DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted Street

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAU PRISTATOM
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą.
GAMINAME BALDUS IR PAGAL UŽSAKYMĄ

ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.
LIETUVIŲ KRAUTUVĖ
2310 WEST ROOSEVELT RD. SEeley 3-4711
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 po pietų

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ
Brangenybių
SIDABRINIŲ INDŲ
SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ
TELEVIZIJOS APARATŲ
ir kit. Prekių

Laikrodžiai Pataisomi Specialisto Duodama 1 metų Garantija.

John A. Kass (Kazakauskas)

JOHN A. KASS
4102 Archer Avenue
(prie Mozart Street)
Tel LAfayette 3-8617
Senlausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais.

PRANEŠIMAS

Rašomosios mašinėlės LIETUVIŠKU ir kitokias raidynais, firmos Royal, mod. Quiet de Lux, portatyvinės, bet su visais biūro modelio priedais ir paskutiniais patobulinimais

gaunamos per: J. L. Giedraitis, 1632 Broad St., Hartford 6, Conn., kuris "Draugui" žinomas, kaipo sąžiningas asmuo.

TAUPYKIT REGULIARIAI,
KAD TURĖTUMĖT PELNO...
TAUPYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto ik 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

SOTUS ALKANAM PADĖK!
Per AID OVERSEAS, Inc.
2244 W. 23rd Pl., Chicago 8, Ill. Tel. VIrginia 7-8711

Aid Overseas Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida. Pristatoma laike 15-20 dienų.

Siuntinys Nr. 1 — $6.70
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenuoto bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

Siuntinys Nr. 3 — $6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 6
A. 10 svarų cukraus $2.60
B. 20 sv. cukraus $4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. balt. kviet. miltų $2.50
B. 20 sv. balt. kviet. miltų $3.90

Siuntinys Nr. 10 — $6.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — $6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — $5.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 24 — $11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos
2 sv. šokolado
2 sv. marmalado
2 sv. sūrio 40% riebumo

Siuntinys Nr. 25
B. 9 sv. gryn. kiaulinių taukų — $6.35
C. 15 sv. gryn. kiaulinių taukų — $8.00

Siuntinys Nr. 93 — $8.50
5 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
2 sv. šokolado
2 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 94
B. 8 sv. bičių medaus — $5.00
I. 5 sv. margarino — $3.70

BUDRIKAS IR EMERSON TELEVIZIJA
duoda jums progą geriausiu būdu pirkti TV.

Galite džiaugtis Televizija šiandien ir nieko nepatrotyti ant spalvotos Televizijos ateityje.

Pirkdami naują 1952 metų EMERSON TV dabar, vartokite ją 2 metus, išmainykite už pilną kreditą ant bile kokios spalvotos Televizijos seto, kurį jūs pirksite nuo Budriko.

Štai naujas planas: Ką jūs užmokėsite per dvejus metus Budrikui už Emerson Televiziją, guasite pilną kainą mainant ant spalvotos. Kodėl laukti spalvotos Televizijos? Gerėkitės dideliu TV paveikslu dabar.

Pavyzdys: jeigu jūs pirksite koloruotą TV setą už $379.95 ir Emerson juodo ir balto paveikslo setas kainavo $349.95, Budrikas duos jums $349.95 Trade-in allowance prie pirkimo spalvotą TV setą; jeigu spalvotas TV setas kainuotų mažiau, jūs gausite balansą kaipo kreditą suvartoti ką tiktai jūs norėtumėt pirkti iš Budriko krautuvės. 18 mėnesių išmokėjimas. Priimame bile ką mainais.

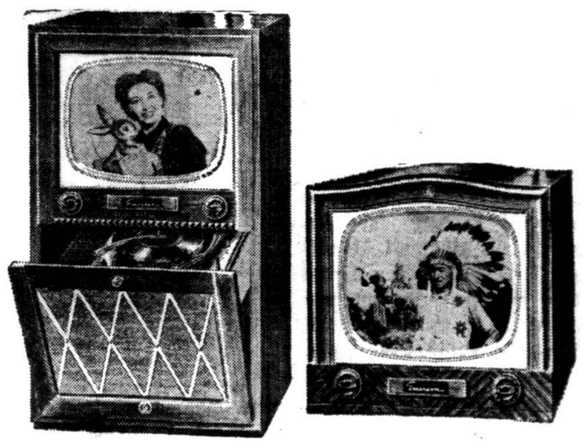

EMERSON 17 COLIŲ STALO MODELIS
Rectangular paveikslo tubas. Gražiai išlenktas kabineto viršus mahogany veneer ant kieto medžio. Built-in antenna. **$249.95***
* Plus Tax and Parts Warranty

EMERSON 20 COLIŲ STALO MODELIS
Didesnis negu gyvas rectangular screen! Mahogany veneer kieto medžio kabinete. Viskas su apsisukančiu viršu stalu. **$349.95***
* Plus Tax and Parts Warranty

EMERSON 17 COLIŲ CONSOLE
17 colių rectangular screen, įdėtas į puikų mahogany veneer, stipraus medžio. Didelis garsiakalbis. **$299.95***
* Plus Tax and Parts Warranty

ČIA YRA KITI 1952 EMERSON TELEVIZIJOS SETAI JŪSŲ PASIRINKIMUI

Emerson 17 colių Console su Durimis **$329.95***
Rectangular tubas. Mahogany veneer kieto medžio kabinete
* Plus Tax and Parts Warranty

Emerson 20 colių Console Modelis **$399.95***
Rectangular tubas. Mahogany veneer kieto medžio kabinete
* Plus Tax and Parts Warranty

Emerson 20 colių Console su Durimis **$429.95***
Rectangular tubas. Mahogany veneer kieto medžio kabinete
* Plus Tax and Parts Warranty

Emerson 20 colių Console su Durimis **$459.95***
Dailus mahogany veneer kieto medžio kabinete. Pilnos durys.
* Plus Tax and Parts Warranty

Emerson 16 colių TV Combination **$429.95***
AM-FM radijo, 3 greičių fonografas. Console modelis
* Plus Tax and Parts Warranty

Emerson 17 colių TV Combination **$349.95***
78, 33 ir 45 rpm fonografas. Console modelis
* Plus Tax and Parts Warranty

BUDRIK'S and EMERSON GUARANTY to take back 1952 Emerson Model 0000 Purchase by JOHN DOE before September 22, 1953, full purchase price $000.00 toward the purchase of any make COLOR TELEVISION Receiver available at BUDRIK'S.

KRAUTUVĖS VALANDOS: nuo 9 val. ryto iki 9 valandos vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais; antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 6 val. vakaro. Sekmadienais (nedėliomis) uždaryta.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
Tel. — CAlumet 5-7237

Budriko radio programa leidžiama sekmadienio vakarais 5:30 P. M. Chicagos laiku iš WCFL, 1000 kilocycles Radio Stoties.

SU DAINA Į LAISVĘ

Liet. meno ansamblis "Dainava" veržiasi į augštumas

ST. DŽIUGAS, Chicago, Ill.

Karo audros atblokšti į vakarų Vokietiją, 1945 m. vasarą, pirmomis Hanau stovyklos dienomis, susiorganizavo dainą mylinčių jaunimo kolektyvas, su tautinio šokio vienetais, vadovaujant: **V. Adomavičiui-Adoniui, St. Radzevičiūtei** ir **J. Žemaičiui.** Tikslas: parodyti svetimiesiems lietuvių liaudies meną, supažindinti su mūsų tautos tradicijomis, priminti, kad mūsų tauta yra gyva, stovi kultūringų tautų eilėje, o jos žmonės — likę ten ar čia esą, nori gyventi laisvėje.

Meno ansamblio "krikštas"

Nepastovaus tremtinių gyvenimo minimas kolektyvas buvo priverstas laikinai išsiskirstyti. Bet 1946 m. pradžioje lietuviškos dainos ir tautinio šokio mėgėjai, nugalėdami nemaža sutiktų kliūčių ir vargo, sudarė kolektyvą, jau beveik iš 100 asmenų ir išsikovojo iš esamos valdžios pakenčiamas sąlygas repeticijom. Tame organizavime, be kitų, daug širdies ir darbo įdėjo **Ed. Daniliūnas.** Pats sunkiausias darbas atiteko naujam dirigentui muz. **Br. Jonušui** ir tautinių šokių vadovei **L. Valiukaitei.** Sumanus ir kropštus vadovų darbas davė vilties pasiekti savo tikslą. Po keturių mėn. įtempto darbo (1946. VI. 9) įvyko "kolektyvo krikštas", atžymėtas koncertu; pavadintas "Lietuvių meno ansamblis **"Dainava".** Šis pasirodymas visuomenės buvo labai palankiai sutiktas.

Apie L. m. ansamblį "Dainavą" susitelkė gausus rėmėjų būrys, o prie krikšto apeigu dalyvavo kūmais: Šv. Sosto Delegatas lietuviams Vokietijoje ir Austrijoje kan. F. Kapočius, US armijos vyr. būst. Vokietijoje pulk. L. Adair, UNRRA direktoriai — Heath, Kaplan, docentas S. Sužiedėlis, Lietuvos operos solistė Vl. Grigaitienė, pianistė E. Gaučienė, Amerikos lietuvaitė ltn. M. Jovaraitė ir amerikietis lietuvis B. Raudonaitis. Be to, L. m. ansambliui "Dainavai" daug parodė nuoširdumo ir kiek galėdami rėmė stovyklos kultūros vadovai, kaip S. Sužiedėlis, J. Žilionis ir J. Jasiukevičius.

Po šio viešo didesnio koncerto ansamblis susilaukė gražios visuomenės pagarbos. Jis visuomet įvairindavo minėjimus, šventes ir savo koncertais sutikdavo ir sveikindavo žymius, garbingus svečius, kurie į Hanau, kaip artimiausią stovyklą prie Frankfurto Amerikiečių vyr. kariuomenės būstinės, gausiai lankė.

Garsenybės, kurios klausėsi "Dainavos"

L. m. a. "Dainavos" koncertų klausėsi garsiojo Nuernbergo procese dalyvavę užsieniečiai žurnalistai, UNRRA generalinis direktorius gen. Morgan, JAV Raudonojo Kryžiaus pirm. O'Connor, Švento Tėvo atstovas J. E. vysk. Al. Muench, ministeris P. Žadeikis, JAV Senato delegacijos nariai, kaip H. P. Cain ir dabartinis JAV Teisingumo ministeris McGrath, kurie yra įrašė į L. m. a. "Dainavos" istoriją gražiausius atsiliepimus, linkėjimus bei sveikinimus. Ansamblis buvo pakviestas ir koncertavo amerikiečių įgulų kariams, jų šeimoms, amerikiečių High School Frankfurte, vokiečių visuomenei Hanau, Bad - Nauheim, Wiesbaden, Bonn, Koenigswinter ir kitur.

Be to, įdainavo į plokšteles Frankfurto ir Briuselio radijofonams, kurie kartais paskleisdavo į platų pasaulį lietuviškų dainų melodijas.

Sekmadieniais ansamblis giedodavo stovyklos bažnyčioje, o su religine giesme ir tautine daina bei šokiais aplankė daug kitų lietuvių stovyklų. Tuo laiku daug parodė sumanumo ir rūpestingumo tvarkant gastroles ir technikinius reikalus, administratorius Kęstas Miklaševičius ir ansamblio valdybos nariai: Ed. Daniliūnas, Alb. Dzirvonas, M. Krasauskas, J. Juozevičius, Edv. Augustaitis, J. Tamuliūnas, A. Jokubaitis, Sof. Džiugienė, K. Seliokas, E. Blinstrubienė, J. Dilys, P. Židonis, V. Malinauskas, J. Rimkūnas ir kiti.

Hanau lietuvių stovyklos vadovo Dr. A. Gylio ir tremtinių globojančių įstaigų dėka nuo 1947 m. liepos mėn. kolektyvo narių būklė pagerėjo. Ansamblis sustiprėjo naujomis jėgomis; pasiryžta paįvairinti dar vaidybiniu ir dekoratyviniu menu, susilaukta talkininkų, kaip režisoriaus - aktoriaus A. Škėmos, dail. K. Jezerskio ir J. Adomaičio. Ansamblis patraukė visų dėmesį savo naujų dainos ir šokio montažu A. Škėmos "Kryžkelėje".

200 koncertų

Emigracijai iš Vokietijos sparčiau pajudėjus, kolektyvui teko persiorganizuoti. 1949 m. pradžioje L. m. a. "Dainava" susilaukė naujo vadovo muz. Stepo Sodeikos ir rež. Gasparo Veličkos. Tuo laiku dirbti buvo nelengva, nes daugumas dainaviečių buvo išvykę į J. A. V-bes ar į kitus kraštus. Jų vieton stojo nauji dainos mėgėjai ir muz. Stepo Sodeikos energingumu, o kolektyvo narių darbštumu bei pasiryžimu, ypatingai buvo pasiekta gražių laimėjimų lietuvių liaudies dainų ir meno srityje. Be kelių vykusių religinių koncertų, buvo pastatyti muzikaliniai veikalai — A. Merkelio "Vestuvės be piršlybų", Krumino "Pabaigtuvės" ir M. Steikūnienės vaizdelis "Vaidilutės". Koncertai — Frankfurte amerikiečių įgulos kariams, jų ligoninėje — sergantiems, klubui "Lotos", Hanau vokiečių visuomenei, vaikų sanatorijai, darbo kuopų kariams, taip pat dalyvavo programose įvairių minėjimų ir t.t. Stovyklas mažinant, kolektyvas iš Hanau buvo iškeltas į Kempteną. Ten L. m. a. "Dainava" ir užbaigė savo veiklą vakarų Vokietijoje, per 5 mt. duodama daugiau kaip 200 įvairių koncertų. "Dainava" savo koncertais padarė didelį kultūrinį įnašą į tremties gyvenimo kasdienybę. Minimi ir paskutinieji kolektyvo valdybos nariai: V. Rukuiža, A. Smilgevičius, A. Stočkus, Stankevičienė ir kiti, kurie bendradarbiaudami su visais likusiais nariais išlaikė darnų sugyvenimą ir tinkamą pusiausvyrą iki paskutiniųjų dienų.

Į Chicagą

Daugumas dainaviečių atvyko į JAV ir apsigyveno Chicagoje. 1950 m. vasarą iš Vokietijos atvyko ir ansamblio dirigentas muz. Step. Sodeika. (Keliolika asmenų atvyko Dr. A. Gylio sudarytomis darbo su tartimi). Dainaviečiai, būdami drausmingi, dirigentui atvykus, čia vadovaujami Alb. Dzirvono, greitai sujudo atgaivindami vėl L. m. a. "Dainavą". Ne mažas skaičius naujų entuziastų papildė kolektyvo eiles, kurs per trumpą laiką išaugo iki 80 asmenų.

Šiomis dienomis sueina vieni metai kaip L. m. a. "Dainava" pradėjo ryžtingai dirbti JAV-se. Pirmą kartą JAV, Chicagoje, ansamblis davė religinį koncertą Šv. Kryžiaus bažnyčioje (1950. X. 8). Nors šis koncertas buvo paruoštas per labai trumpą laiką, bet reikia laikyti vykusiu, nes klausytojams paliko jaukią religinę nuotaiką.

Vėliau, su nemažesniu pasisekimu, davė vokalinį koncertą, dalyvaujant operos solistui A. Braziui ir solistei St. Klimaitei. Po to pastatė premjerą rež. Gasparo Veličkos "Nemunas žydi". Kanados lietuvių kviečiamas ansamblis aplankė du kartu kanadiečius, ir Toronte išpildė vokalinį koncertą (su operos solistu A. Braziu ir St Klimaite), apie kurį net anglų spauda palankiai atsiliepė. Pastatė G. Veličkos "Nemunas žydi" ir davė religinį koncertą bažnyčioje.

Chicagoje, Balfo apskrities suruoštame labdaros tikslams vakare "Dainava" pastatė Gasparo Veličkos "Švento Jono vakarėliai". Čia nepamirštamas didelis kolektuvo narių tautinis supratimas bei artimui pagalba, nes gautą pelną 531,06 dol. paskyrė Diepholzo lietuvių gimnazijai Vokietijoje.

Pirmąją "Dainavos" JAV-se valdybą sudarė: pirm. Alb. Dzirvonas, vicepirm. J. Kaukoriūtė, sekr. Sof. Džiugienė, kasin. P. Griganavičius ir vald. nariai — A. Stočkus bei V. Radys.

Reikia džiaugtis mūsų meninkų Step. Sodeikos ir rež. Gasparo Veličkos pastangomis išeivijoje dirbti kultūrinį darbą lietuvių tautai, nors ir čia nėra palankios tam sąlygos. Ypatinga pagarba kolektyvo nariams, kurie, laisvas po darbo valandas, atsisakydami poilsio ar kitų malonumų, skiria lietuviškai dainai. Malonu, kad su ansambliu artimai bendradarbiauja dabartinis Metropolitan operos solistas A. Brazis ir reikia tikėti, kad jis dainaviečių ir toliau neužmirš.

Naujas didžiulis koncertas

L. m. ansamblis "Dainava", žengdamas JAV į antrus darbo metus, š. m. spalio mėn. 7 d. Chicago Civic Opera rūmuose duos koncertą, kuriame bus išpildyti nauji muzikaliniai kūriniai, dalyvaujant Metropolitan operos solistei Polynai **Stoskai,** sopranui, ir solistui St. **Baranauskui,** tenorui. Koncertą ruošia Tėvai Marijonai naujos lietuviškos Augštesnės Mokyklos, Vienuolyno, Kopyčios ir spaustuvės statybos fondo reikalams.

Reikia tikėti, kad šis koncertas bus vienas iš daugelio, kuris sugebės išlaisvinti iš sumechanintos aplinkumos žmogaus dvasią ir sudarys nuotaiką pagyventi, nors trumpą laiką, muzikaliniame pasaulyje.

Sveikiname dainaviečius; jūsų šūkis: "Su daina į laisvę", rodo ir mums kelią.

DAINAVOS ANSAMBLIO MOTERŲ CHORAS SU KANKLĖMIS

AUTOMOBILIŲ DALYS
IR KITOKIE REIKMENYS
Įvairių tipų mošinoms, NAUJI IR VARTOTI — ŽEMIAUSIOS KAINOS
TRANSMISIJOS (naujos ir vatrtotos)
BUFERIAI — GREIČIŲ DĖŽĖS
VOŽTUVAI — STABDŽIAI
VANDENS POMPOS
KARBURATORIAI — RESORAI
SĖDYNIŲ APVALKALAI
PADANGOS ir KAMĖROS—RATAI.
ESAME AUTOMOBILIŲ DAŽYMO SPECIALISTAI
AL'S AUTO PARTS & ACCESSORIES
5030 S. PULASKI RD.
(Pora namų į pietus nuo Archer)
LAFAYETTE 3-6729

DĖMESIO, SAVININKAI!
Pašaukite mus šiandien dėl apkainavimų! palėpės ir rūsio apartmentai pertaisomi ir pataisomi prieangiai, stoglangiai ir t. t.
TED COFFMAN & SON
Šaukite: ARderdeen 4-4654

Any make SEWING MACHINE
Adjusted and oiled in your home
$1.00
Call Hudson 3-5200

NAMŲ SAVININKŲ IR STATYBININKŲ DĖMESIUI.
ORNAMENTUOTOS TVORELĖS
ir kitokie plieno dirbiniai
PIGIAUSI PAS
GOTCH BROS.
Tel. East Chicago 5114-M
arba 3962-W

DĖMESIO, MOTORISTAI!
Leiskite MURPM Aptarnauti JŪSŲ AUTOMOBILĮ

Mažas pataisymas jūsų mašinos dažnai pašalina didesnius pataisymus
Atgabenkite jūsų mašiną šiandien dėl gero patikrinimo
Galutinai kainuos mažiau
MURPH'S BODY AND FENDER SHOP
900 S. Crawford

STOGAI
(Rain Gutters, Downspouts) ir Kaminai
Įtaisomi už prieinamą kainą
Darbas garantuotas
Nemokami apkainavimai
Dėl greito patarnavimo
Patelefonuokite:
K. D. ROOFING
EVerglade 4-6696

REIKIA MAŠINISTŲ
Automatiškos šriubų mašinos Operatorių
Įrankių ir formų darytojų
ir
Darbininkams yra proga išmokti operuoti mašinas.
EVER-RITE MFG. CO.
417 Washington St. Davenport, Ia.

DĖMESIO, SAVININKAI!
Pilnas įrengimas ir aptarnavimas
APŠILDYMO ĮRENGIMŲ
● Alyvos pečiai ● Gazo pečiai
● Anglies pečiai ● Katilai
● Krosnys (furnaces)
● Vėdinimas (air conditioners)
● Automatiškas vandens apšildymas
NEMOKAMI APKAINAVIMAI ir techninė priežiūra
Greitas apkainavimas ir garantuotas darbas
Diplomuoti inžinieriai — apdrausti
Šaukite mus dėl kiekvienos apšildymo problemos
ŽEMIAUSIOS KAINOS
Phillips Engineering Co.
2635 S. Avers Ave.
ROckwell 2-4700

DĖMESIO, SAVININKAI!
Gaukite mūsų kainas pirma! Dėl geros rūšies dailydės darbo aukšto ir rūsio apartmentams. Garažai pataisomi pagal jūsų nurodymus. Visokių rūšių medžio darbo pataisymai mieste ir priemiestyje. W. L. Gibson. Tel. BEverly 8-3067.

DABAR YRA LAIKAS pridėti daugiau grožio prie jūsų namo. Taip norint padaryti jūs galite pasitikėti Radtke Interiors per 35 m. geriausios medžiagos apmušimui, gardynams ir venetian blinds. "Dideli ar maži, mes padarome visus". Pašaukite LYons 3-3294 šiandien!
7947 Ogden Ave., Lyons, Ill.
Brookfield 9181

DĖMESIO, ŠEIMININKĖS!
Frank Readus Upholstering Co. Dėl visokių rūšių rakandų pataisymo ir pertaisymo. Baldai gaminami pagal užsakymą. Gardynai ir užvalkalai padaromi dėl kiekvieno skonio. Nemokamas apkainavimas mieste ir priemiestyje. Šaukite:
ROckwell 2-1451

WESTCHESTER
NEW HOMES IN A NEW COMMUNITY
5-rm face brick homes with full bsmt, incl. corner picture windows, tile bath, oak flrs., formica sink tops. Choice of decorating. FHA 4¼% mtge usual dn. paymt. $16,495, immed. occ. Also 3 bdrm. ranch, $17,795. Drive out now. Take 22nd st. to Mayfair av., 4 blks. west of Mannheim rd. (La Grange rd.)
MANNING HOMES, INC.
FRanklin 2-3948

DĖMESIO!!
NAMŲ SAVININKAI
Perdarykite tą seną krosnį į naują, moderniską apšildymo sistemą. Gazu arba alyva. Geriausias išdirbimas.
DABAR
Dar galite gauti geriausio išdirbimo gazo arba alyvos (burners). Gaukite apkainavimą dabar. Lengvi išsimokėjimai.

GALIGER'S HEATING AND REFRIGERATION
Apšildymo (Plants) Krosnys išvalomos ir pataisomos
Libertyville, Ill. LIbertyville 2-1369
225 McKINLEY AVENUE

Dėmesio Moterys ir Mergaitės!
BEAUTE-MOR SALON

Atdara kas vakarą — Pasiruošę patarnauti JUMS
Pusmetiniai $12.50 — Specialiai dabar už $8.50
Galvos odos trytmentai — plaukų sušukavimai.
Naudingos mineralinės vonios ir masažai svorio sumažinimui šlenligei — dusuliui. Atleidžia sąnarius ir jų sustingimą.
11147 S. Michigan Ave., 2nd floor—PUlman 5-2172, Nereikia susitart

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY

POILSIO IR SLAUGYMO NAMAI
SVEIKSTANTIEMS IR SENUKAMS, VAIKŠTANTIEMS IR PRIVERSTIEMS LOVOJ GULĖTI 24 VALANDŲ
SLAUGYMO PATARNAVIMAS
Kaina — $125 ir $150 į mėnesį
KASDIENINIS TRAUKINIO PATARNAVIMAS NEW YORK ENTRAL
Rekomenduoja: Rev. F. X. Hazen, C. S. V., klebonas St. Mary Beaverville St. Mary's Hospital, Kankakee, Ill.
BEAVERVILLE, ILLINOIS PHONE 31

Ballroom Dancing
DANCING
Įsirašykite Dabar Dėl Rudenio Klasių
3 privatiškas klasės $5 Atdara nuo 11 iki 10 kasdien
ENglewood 4-6430-31
VAIKŲ IR PROFESIONALINIŲ KLASĖS
TOE, TAP, BALETAS, AKROBATIKA
SHULTZ
DANCE STUDIO 6601-03 S. HALSTED STREET

Šaukite SKokie 5888 arba INdependence 3-8600
DĖL NEMOKAMŲ APKAINAVIMŲ
ASPHALTO IR (MACADAM) ŽVYRIAUS MIŠINIO GRINDIMAS
Įvažiavimai
Žaidimo aikštės
Parkinimo aikštės
Gazolino stotys
Pramonės
Maintenance
DU BOIS PAVING CO.
3219 OAKTON, SKOKIE, ILLINOIS

MAXINKUCKEE INN
PRIE CULVER MILITARY ACADEMY, CULVER, INDIANA
Ideali vieta Šiaurės Indianoj
● Rugs. ar spalio mėn. atostogom
● Savaitgalio atostogos iš miesto
● Puikūs valgiai visados
● Golfas, tenisas, plaukiojimas žvejojimas, laiveliai, pasivaikščiojimai gražioje Lake Maxinkuckee apylinkėj.
Duokite mums padėti jums surengti
● ekskursiją gražioje Culver Military Academy 1300 akrų parke.
● Specialius banketus atšvęsti, jubilėjų, gimimo dieną, "honeymoon" arba susižiedavimą.
Skambinkite ar šaukite
Betty Shetterly, Manager Phone 18
arba tik sustokite pietums ar pora valandų poilsio.

ADARA APŽIŪRĖJIMUI ŠIANDIEN
— NUO 1 IKI 8 P. M. —
Tikrai gražus, naujas 1952 — 4 miegamaisiais Rivera PAVYZDINIS NAMAS WESTGATE PARKE, AURORA, ILL.
2 blokai į vakarus Bandall Road — netoliese Galena
— ŠTAI KĄ JŪS GAUNATE —
F. H. A. Patvirtinti
F. H. A. ir V. A. Finansuota
Didelis lotas
Užbaigtas vandentekis ir kanalizacija
Baigtas elektros darbas
Alyvos apšildymas
Automatiškas vandens šildymas
Virtuvės kabinetai
Virtuvės sinkai
Skalbiniams dėžės
Plytelių grindys virtuvėje
Gatava prausykla su plytelių grindimis
Gražus gamtavaizdis, apsėta
Cemento ryna ir vandentekiai
Cementiniai šaligatviai
Jūsų pasirinkimui daug puikių pavyzdžių ir grindų planų
Kietos gatvės (dar neužbaigta)
Patyrę statytojai, virš 250 National Namų Aurora per 2½ metų
T. & R CONSTRUCTION CO.
OFISAI WESTGATE PARKE PHONE AURORA 2-4208

PIZZA
ITALIŠKI VALGIAI VISOKIŲ RŪŠIŲ
Kasdien ir sekmadienį nuo 5 P.M. iki 2 A.M.
Nemokamas atvežimas nuo 6 p.m. iki 11 p.m.
COZY NOOK
3308 W. 63rd St. REpublic 7-9818

Pagražinkite savo namo apylinkes arba ūkį dabar!
AUGINKITE SAVO SKANIAS UOGAS IR VAISIUS
Pasirinkite ir užsakykite dėl gražumo krūmus ir medžius dabar, kada su lapais, dėl rudens pristatymo. Ateikite, pašaukite arba parašykite dėl mūsų žemų kainų dėl uogų, augalų, vaisių medžių, pavėsio medžių, pagražinimo, žydinčių krūmų ir medžių. Evergreens (visuomet žaliuojanti medžiai). Daugmetinių medžių — vijuoklių.
WARRENVILLE BERRY FARMS (NURSERY)
Warrenville, Ill. (Netoli Wheaton) Šaukite 3-3141

"Draugė" rasite vėliausių, geriausių žinių.

"DVIDEŠIMT PENKTOJI VALANDA"

V. KAVALIAUSKAS, Cleveland, Ohio.

Nuo raudonojo siaubo bėga ne tik žmonės. Bėga nuo jo ir knygos, ir meno paveikslai, ir muzikos kūriniai — visa, kas myli laisvę, gėrį, grožį ir tiesą.

Neperseniai knygų pasaulyje pasirodė rumunų rašytojo Constantin Virgil Gheorghiu romanas "Dvidešimt penktoji valanda" ("La vingt-cinquième heure"). Šiai knygai, kaip ir jos autoriui, 1940 m. karališkosios premijos laimėtojui už poezijos kūrinį, teko tremtinės dalia—ji išėjo Paryžiuje prancūzų kalba.

— Nemanau, — rašo įžangoje Gabriel Marcel, — kad būtų galima rasti reikšmingesnį kūrinį, geriau atskleidžiantį baisiąją situaciją, kurioje yra paskendusi šių dienų žmonija.

Dvidešimt penktoji valanda — valanda po paskutinės valandos. Šioje knygoje vaizduojamojo gyvenimo skaitytojas greitai pamiršti negalės. Susimąstys ir nuolat grįš prie josios idėjų, situacijų ir vaizdų. Nuolat prabėgs pro akis nacių ir bolševikų žiaurumo vaizdai ir iškils šių dienų visuomenės konstrukcija ir josios dvasia.

Motorizuotas technikos vergas

Kokia gi ši visuomenė? Vakarai sukūrė visuomenę, panašią į mašiną. Šios technokratinės visuomenės sudedamosios dalys yra piliečiai. O kas yra pilietis? Pilietis nėra žmogiškoji būtis. Jis gimęs iš mašinos ir žmogaus susikryžiavimo. Jis negyvena nei miškuose, nei džiunglėse, bet biuruose, tačiau jis yra žiauresnis už plėšriuosius džiunglių žvėris. Jo veidas panašus į žmogaus veidą, bet širdies vietoje, kaip ir mašina, jis turi chronometrą. Tobuliausią šio piliečio tipą— komisarą — sukūrė bolševikai.

Ši žmonijos drama nėra regioninė. Ji yra visuotinė, kilusi iš tų pačių pagrindų ir todėl visur yra panaši. Rusija visas teorijas ėmė iš Vakarų, tik jas pritaikė gyvenimui. Rusai imitavo Vakarus taip, kaip tai tegali padaryti laukiniai ir barbarai. Jie žmogų redukavo ligi nulio.

Šis technikos vergas, šis motorizuotas pilietis — žvėris, kuris nepripažįsta žmogaus, kaip individualios ir integralios būtybės, yra daug piktesnis ir žiauresnis už ką žydų visuomenės dalį, kuri prieš du tūkstančius metų troško Kristaus kančios ir mirties. Kristus, rašytojo Trajan Karuga žodžiais, į Golgotą ėjo pėsčias ir buvo nukryžiuotas tarp dviejų latrų, gi šiandien į Golgotą vyksta motorizuotos vilkstinės, ir dešimtys tūkstančių nekaltųjų nukryžiuojami, tarp dviejų nusikaltėlių.

Su kukliu rumunų darbininku

Romane vaizduojamasis laikotarpis praėjęs dešimtmetis, kada išniekinimo, apspjaudimo ir nukryžiavimo kančioms buvo išduotos ištisos tautos. Drauge su kukliu rumunų darbininku Moricu, niekad niekam ir niekur nenusikaltusiu, keliaujame per koncentracijos stovyklas Rumunijoje, Vengrijoje, Vokietijoje ir pagaliau amerikiečių užimtoj Vokietijos zonoj. Visur matome, kad žmogus traktuojamas kaip daiktas ar teorinė sąvoka. Moricas rekvizuojamas savo tėvynėje ir išsiunčiamas į žydų darbo stovyklą vien todėl, kad jo žmona patinka vienam žandarui. Jis žiauriai kankinamas Vengrijoje, verčiant prisipažinti, jog čia atvyko šnipinėti. Jis dirba, kaip vergas, Vokietijoje, kur pagaliau padeda pabėgti penkiems prancūzams belaisviams, pats karo pabaigoje pakliūva į amerikiečių zoną ir tikisi būsiąs čia įvertintas. Deja, ir čia atsiduria už spygliuotų vielų, kur sutinka ir savo tautietį rašytoją Trajaną Karugą.

Amerikiečiai juos traktuoja, kaip priešo piliečius, nors jie ir vienas ir kitas sąjungininkų atžvilgiu nusiteikę labai palankiai. Veltui Trajanas Karugos žmona Nora aiškina Veimaro gubernatoriui:

— Mes palikome viską ir bėgome per miškus ir laukus, kad pakliūtume į amerikiečių zoną. Mes nenorėjome gyvi pakliūti į rusų ar partizanų rankas.

Gi guebrnatoriaus klausimas yra skaudus ne tik romano personažams, bet ir visiems, kuriems tik teko išgyventi tėvynės palikimo dramą:

— Kodėl jūs bijojote rusų ir partizanų? Tik fašistai jų bijo. Rusai ir partizanai yra mūsų sąjungininkai.

Jie bučiavo žemę, kur nebuvo rusų

Kokia gi rusiškoji technikinės Vakarų visuomenės šaka, sukūrusi tobuliausiąjį piliečio tipą — komisarą? Ryškiausi šio vakariečių sąjungininko "kultūrų" bruožai yra šie: plėšimas, mergaičių, moterų ir senelių išniekinimas, "liaudies teismai" ir šūvis į pakaušį. Jie nužudo kilniadvasį stačiatikių kunigą Petro Karugą, jie išniekina senelę jo našlę, kuri, to nepajėgdama pergyventi, nusižudo, jie sušaudo Morico motiną vien todėl, kad ši padėjo rastam tarp lavonų krūvų dar tebegyvam minėtam kunigui,— jie išprievartauja Morico žmoną jos vaikų akivaizdoje.

Todėl ir šimtai tūkstančių pabėgėlių atsidūrė Vakaruose. Jie, Noros Karugos žodžiais, bėgo nuo bolševikinio teroro. Jie net negalvojo, kuria kryptimi jie bėga. Jie bėgo tik nuo rusų. Bėgo nuo barbarijos. Nuo teroro. Nuo mirties. Jie bėgo ten, kur nėra rusų. Už jų liko naktis ir kraujas, teroras ir nusikaltimas. Jie bučiavo žemę, kur nebuvo rusų. Jie ją bučiavo, net nežinodami, kam ji priklauso. Tai buvo žemė be rusų, ir to užteko.

Ar dvidešimt penktoji valanda reiškia momentą, kada žmonijai jau vėlu išsigelbėti? Galbūt. Rašytojas Trajanas Karuga visiškai nusivylęs — jis nebenori gyventi ir būti žmogaus griuvėsių liudininku... O gal dar, anot bolševikų nužudytojo kunigo žodžių, Dievas pasigailės žmonijos, kaip jau daug kartų Jis tai yra padaręs.

Tai vienintelis šviesos blykstelėjimas tamsiame mašininės šių dienų visuomenės fone.

Graikijoje

Graikų min. pirmininkas Venizelos, grįždamas iš kelionės į Rhodos salą, priėmė Syros salos katalikų delegaciją. Ta proga Venizelos užtikrino katalikus graikus, kad, remdamasis liberalų partijos tradicija, jis trokšta kuo nuoširdesnių santykių su Šv. Sosto. Kaip įrodymą savo palankumo jis nurodė 8 kat. mokytojų tarp savo vyriausybės ir kytojų paskyrimą tų sričių mokykloms, kur daugumą gyventojų sudaro katalikai.

BERANKĖ NUOTAKA

Betty Marks, berankė nuotaka, ir jos sužieduotinis Richard Morris iš Plymouth, Anglijoj. Kadangi nuotaka neturi rankų, tai šliubinis žiedas jai užkabinamas ant kaklo. (INS)

Italijos automobilių pramonė

Šiais metais Italijoj Turino mieste įvyko automobilių paroda. Buvo išstatyta 27 eksponatai. Automobilių pramonės žinovai atidavė italų automobilių išradėjams kreditą už formos gražumą, greitį ir kitokias tobulybes. 1945 metais Italijoj tebuvo pagaminta 10 tūkst. 290 automobilių, o šiais metais būsią pagaminta 125 tūkst. automobilių. Pripažinta kad italų automobilių pramonė pilnai atgijo.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

DĖMESIO, AUTO SAVININKAI!
10 Dienų Nuolaida!
INFRA RAUDONAI
prikepindami emaliją specialioje krosnyje, nudažysime jūsų automobilį. Bus kaip naujas. Garantija 2 metams.
$100 vertės darbas už $49.50
Nereikalaujame įmokėjimų. Išmokėjimai 24 mėn. Išviršiniai ir mechan. pataisymai.
Spring Mtrs. Paint Division
1455 W. IRVING PARK
LAkeview 5-4644 ir 45
Atdara kasdien iki 6

ANTIKINIAI DAIKTAI
Esame supirkę daug gražių baldų ir kitokių dalykų. Dėl pertekliaus indus ir kitus stiklinius daiktus parduodame papigintomis kainomis.
DARLING ANTIQUE SHOP
GARY, INDIANA

JUODŽEMIS PUVĖSIAI
Ūrmininkams ir smulkiems pirkėjams
Skambinkite vakarais
REliance 5-3167 ar ENgl. 4-6512
Dieną skambinkite
Palos Park 765-R-2

Mes taisome visų firmų siuvamas mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų
SINGER SEWING MACHINE CO.
4222¼ ARCHER AVE.

Dėmesio Namų Savininkai!
APKASINĖJIMŲ PATARNAVIMAS
Sutvirtinimams Pagrindams, vandens ir kanalizacijos reikalams, vandens nuleidimui, iškošimui, ir panašiems reikalams.
H. BECHSTEIN
Phone TInley Park 341

Dėmesio toms kur turi SIUVAMĄSIAS MAŠINAS!
NAUJOS ir VARTOTOS
Patogios sąlygos.
Visokių tipų pataisymai
C. BILL'S SEWING MACHINE SERVICE
1125 WASHINGTON
Gary, Ind. Gary 2-5517

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
visus mokesčius čia sumokėjus
100% apdrauda
DRABUŽIAI
VAISTAI
ir t. t.
Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State St. Chicago
TEL. WABASH 2-9354
Atdara šeštadienį iki 1:30 popiet

DANTŲ PLOKŠTELIŲ APTARNAVIMAS
● Valymas
● NUŠVEITIMAS
GREITI PATAISYMAI IR PERDIRBIMAI
D. & C. DENTAL LABORATORY
Atdara kasdien 9 v. r. iki 6 vakare
Pirm. ir Ket. vak. iki 9:00 vakare
5553 W. DIVERSEY AVENUE
NAtional 2-7726

Dėmesio namų savininkai!
ŠIANDIEN
NEMOKAMAI
APSKAIČIUOSIME
Atremontavimą vonių ir virtuvių su gražiom koklinėm plytelėm (tile)
SPECIALŪS PAMARGINIMAI PAGAL JŪSŲ SKONĮ.
Guminės "TILE" grindims
VIRTUVĖMS SPINTELĖS
"FORMICA" viršai stalams
GRAŽŪS SPALVUOTI ĮRENGIMAI
ATTLIEKAME KANALIZACIJOS VANDENTIEKIO BEI ELEKTROS DARBUS
ŽEMIAUSIOS KAINOS
LENGVOS SĄLYGOS
Telefonas:
SAcramento 2-4070

IŠSINUOMOKITE NAUJĄ MAŠINĄ
GRUPIŲ ATOSTOGOMS
Patys vairuokite, mašina pilnai apdrausta
Duodamas gazolinas ir alyva
$21.75 KIEKVIENAM ASMENIUI
4 asmenų grupei, vienos savaitės laikui
1,000 mylių kelionei
(Reikia rezervacijas daryti savaite iš anksto)
TOUR CAR LEASING
CHICAGO HEIGHTS 3388

DABAR ADARA
L & N HARDWARE & APPLIANCES
10310 So. Kedzie Avenue
GELEŽIES DAIKTAI
DAŽAI
DEVOE PAINTS
SEIDLITZ PAINTS
NAMŲ DAIKTAI
VANDENTEKIUI ĮRENGIMAI
GERI ĮRANKIAI
Ateikite ir apžiūrėkite
Ant Kampo 103rd & Kedzie
Atdara kasdien iki 6 p. m. Pirm. ir Ketvirt. iki 9:30 - Sekmad. 10 iki 2

BATAI JŪSŲ KOJOMS ATITIKTI

"ARCH SUPPORTS" atitinka BET KURIEMS BATAMS
DUOKITE SAVO KOJOMS POILSĮ
Rankoms padaryta avalinė iš lietos formos, tikti jūsų kojoms
NEMOKAMAS PASITARIMAS SU Mr. Molas be įsipareigojimų
yra žingsnis link patogumo
... patarta dėl kenčiančių nuo kornų, naujikaulių, kojų iškrypimo ir vaikų paralyžiaus daktarų.
Patyręs batų technikas
PHILIP MOLAS
5455 S. Halsted St.
Įsteigta 1920 BOulevard 8-2554

Dėmesio, savininkai!
Sanitacijos (Septic) kubilai ir patarnavimai išvalomi tik už $10.00. Visoki pataisymai ir įtaisymai.
Peerless Septic Tank Service of Chicago Heights, Ill.
Veltui apskaičiuojame
Skyline 4-1755 arba 4-9698

NATIONAL RADIO
IR
TELEVIZIJA
CHARLES W. BUITKUS,
SAVININKAS
• 12 TECHNIKŲ
• 8 PATARNAVIMO TROKAI
Visas darbas ir dalys garantuotos 3 mėnesius.
Mes esame apdrausti THE AMERICAN MUTUAL LIABILITY CO. bendrovės.
703 S. Genesee St.
Ontario 7755
WAUKEGAN, ILL.

COAL
WRIGHT & COMPANY
Our 75th Anniversary
SOUTH YARD
SOuth Shore 8-3868
MAIN OFFICE
WAbash 2-5544

GĖLIŲ GRAŽIŲ
PIRKITE IŠ GUŽAUSKŲ
6901 S. Wentworth Ave.
Beverly Hills Floral Co.
STewart 3-2454
HUdson 2-2224

Patirtis tai turtingiausia kasykla, iš kurios daugelis semiasi gyvenimo lobius.
—A. Petoefi

PERSKAITĘ "DRAUGĄ" DUOKITE JĮ KITIEMS.

PAMINKLAI TIESIAI IŠ DIRBTUVĖS
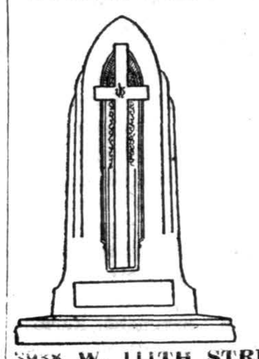
VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ PAMINKLŲ DIRBTUVĖ.
Nuo akmens šlifavimo iki raidžių iškalimo ir paveikslų įdėjimo — BITTIN'S ir KAMINSKY'S ekspertų darbas jus patenkins. Dirbtuvė veikia nuo 1902 metų.
Atidara yra visomis dienomis ir visomis valandomis.
MONUMENT WORKS
BITTIN'S AND KAMENSKY'S
5958 W. 111TH STREET Tel. BEverly 8-0005
Pirmoji paminklų dirbtuvė nuo Šv. Kazimiero kapinių vartų

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YArds 7-1741 — Bishop 7-9481
4330-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. Bishop 7-9719
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
JOHN F. EUDEIKIS
RADIO PROGRAMOS iš stoties WGES (1390 k)
Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto.

PIRKITE TIESION NUO MR. NELSON
— Savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams
Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujama.
LACHAWICZ IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1008
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: YArds 7-1911
LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PUllman 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0781

"TIK PAGALVOKITE" — Naujas namas tik $15,500. Lombard. Atidara dienomis ir vakarais parodyti jums mūsų "Ranch ir Cape God" namus. Jei norite kad jūsų namą specialiai pastatytume, mes galime ta padaryti! Ir jei norite gatavą namą, galite ateiti dabar ir apsigyventi, nes mes turime! Susisiekimas, mokyklos, prekybos rajonas ten pat, galima nueiti pėsčia. Aplankykite pavyzdinius namus. Carolee Homes, Inc. 604 So. Main St. Lombard 2167

POILSIO NAMAI
SENYVIEMS ŽMONĖMS;
graži aplinka; namų atmosfera; geras maistas; privatūs kambariai.
$35 iki $40 savaitei.
M. E. GORRELL
212 S. Tryon, Woodstock, Ill.
Tel. Woodstock 680.

VASAROS LAIKAS—TAI KAILINIŲ ATNAUJINIMO LAIKAS
Atsilankykite arba paskambinkite nemokamiems apskaičiavimams dėl darbo ir patarnavimo pagal mūsų žemiausių kainų polisą.
IŠVALOME, BLIZGINAME, LAIKOME SANDĖLIUJE NUO $7.75.
TOM KLABOUGH FURS
Exclusive Fur Craftsman for 30 years
2016 Central St. Evanston
UNiversity 4-9555

CHICAGOS DIDŽIAUSIAS NUOMAVIMO PATARNAVIMAS
Atdara kasdien iki 8 v. v.
Galima gauti 2-3-4-5- kambarių butų apstatytų — neapstatytų.
MERIT REALTY CO.
WEntworth 6-8181
arba WEntworth 6-1161

ATTENTION! TRANSCONTINENTAL TRADING CO.
invites private investments in all monetary denominations for a period of not less than 180 days. We offer a return of 10% on your investment. We are in a position to import and obtain sole distributorship rights for the whole of North America on several exceptional lines. To promote the sale of German import. This undertaking requiries a substantial outlay of cash to purchase and promote the sale of these items. Further information available upon request. The Little Importers. Transcontinental Trading Co., 318 S. Michigan Ave. 4th Fl. Phone WAbash 2-4389.
Write — Phone — Wire

PRANEŠIMAS
SAVININKAI
JUMS NIEKO NEKAINUOS
Chicagos Didžiausias Nuomavimo Patarnavimas
JIEŠKO
Butų—Apstatytų ir Neapstatytų.
MERIT REALTY CO.
WEntworth 6-8181
arba WEntworth 6-1161

Dėmesio, savininkai!
HI-LAND CEMENT CONSTRUCTION
Veltui apskaičiuojame. Pamatai-Prieangiai (Stoops) Garažai, Grindys, Įvažiavimai, Sklepai, Šalygatviai
14515 Spaulding Ave.
Midlothian — Blue Island 6493-RX

ARTHRITIS
Gaukit "Smach"! "Niekuomet neapvylė"
Visuomet padeda rheumatizmo skausmui, nugaros neuritis, arthritis, gazo skausmui, skilvio nevirškinimui, nervams (dizziness) ir nedamiegojimui; inkstų ar bladder) nevelkimui. Asmeniškai, laišku ar tel. užsisakykit:
ZAZOVE PHARMACY
4300 West 16th St. ROckwell 2-9175

MOKSLO METŲ PRADŽIAI
Išleista lietuvių jaunimui pritaikinta maldų knyga
JAUNUOLIŲ MALDOS
Paruošė kun. P. KIRVELAITIS
Gaunama pas leidėją EDV. VILUTĮ,
3736 Pulaski Street, East Chicago, Indiana
Kaina — pagal įrišimą: $1.00, $1.30 ir $1.50. Platintojams nuolaida

Intriga lietuviškoje literatūroje

Išleidžiant J. Jankaus "Pirmąjį rūpestį"

V. BAGDONAVIČIUS, MIC., Clarendon Hills, Ill.

Lietuviškos Knygos Klubas turi garbės pateikti ir rekomenduoti mūsų skaitančiajai visuomenei naują knygą: Jurgio Jankaus "Pirmasis rūpestis". Tai yra trumpesnių ir ilgesnių pasakojimų rinkinys, kurie buvo parašyti Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje. Jau iš ankstesnių Jankaus pasakojimų žinome, kad jis sugeba papasakoti nuotykingų, pilnų intrigos dalykų. Jis mato gyvenime ne tik harmoningą vaizdą, bet ir įvairias tarp savęs kovojančias jėgas. Turtingi, skaudūs ir pilni prieštaravimų mūsų tautos šiolaikiniai išgyvenimai Jurgio Jankaus asmenyje randa savo poetą.

Vaizdelis mūsų prozoje

Kalbant apie mūsų prozinę literatūrą galima sakyti, kad iki paskutinųjų laikų jos vyraujantis elementas yra vaizdelis. Vaizdelis yra daugiau statinis, idealinis tikrovės pavaizdavimas, suglaudus jį į vieną meniską akimirksnį. Vaizdelis yra tarsi muzikinis akordas, savyje pilnas ir turtingas, bet kuris laukia dar savo kompozitoriaus, kuris jį išryškintų ir parodytų jį mums savo veikimo procese. Jeigu šiuo požiūriu patyrinėtume net didžiausį mūsų epinį kūrinį Vaižganto "Pragiedrulius", mes rastume, kad jis yra tarsi didelis albumas, pilnas "vaizdų kovos dėl kultūros", kaip yra užrašyta antrinėje šio veikalo antraštėje.

Reikia pastebėti, kad ir mūsų literatūros ugdymas mokyklose buvo labai stiprioje vaizdelio įtakoje. Duodamose mokiniams rašto darbų temose vyravo taip pat vaizdelis. Nebuvo mados duoti mokiniams tokią temą, kurioje jeitų keli skirtingi elementai ir iš kurių reikėtų padaryti kompoziciją. Anglijos ir, rodos, kai kurių kitų kraštų literatūros lavinime nesitenkinama vien išmokyti jaunuolį parašyti vaizdelį ar aprašymą, bet duodama parašyti "kompoziciją", tai yra tokį kūrinėlį, kurin įeitų keletas savaimingų elementų ir kuriuos rašinio autorius turėtų vienaip ar kitaip suderinti.

Anapus tradicinio vaizdelio

Jurgis Jankus yra būdingas tuo, kad jis energingai išeina anapus tradicinio vaizdelio rėmų. Lietuviškas peisažas jo raštuose nėra toks tylus ir sustingęs vienam meniškam akimirksniui kaip dažnai anksčiau, bet yra įgavęs dinamikos. Jis plyšta, skyla ir atidengia skaitytojui savo paslaptis. Lietuviškos balos fonas, kuris ankstesniam rašytojui būtų galbūt sudaręs foną tik lyriškam šienpjovėlio pasikalbėjimui su grėbėjėle, Jankui atidengia savo pilną žmonių santykių dinamiką. Ir žmogžudystė ir labdaringi darbai ir kunigo kilimas šioje nuodėmės pažeistoje tikrovėje sudaro plačius ir turtingus šio pasakojimo metmenis. O kelias, kuriuo Autorius skaitytoją įveda į balos paslaptis sudaro tikro kopimo įspūdį, nuo kurio pradeda greičiau plakti keleivio širdis.

Įprastinį vaizdelio turinį rašytojas Jankus paliečia savo magiška lazdele ir iš jo iššaukia visą daugybę skirtingų ir tarp savęs kovojančių veiksnių. Pakelės pušis, kuria domėjosi dailininkas, nežinodamas dėl ko, ir kurią ne kartą buvo perkėlęs ant savo drobės, Jankui atsidengia tokiu turtingumu, kuris apima visas tautos išlaikymo ir jos kovos paslaptis. Tokia yra ta pušis, apie kurios paslaptis mes nenuilstamai skaitėme jo romane "Pušis", kuris buvo spausdinamas "Žiburiuose", Vokietijoje. Tautos priešų užmačios ir jos vaikų pastangos tampa gyvos ir kovingos paslaptingosios pušies fone.

Pirmasis rūpestis

Jankus suskaido vaizdelį į sudedamuosius jo elementus. Reikia pripažinti nemažą analitinį Autoriaus sugebėjimą atrasti sudedamuosius vaizdelio elementus. Ir reikia pripažinti didelį kūrybinį Autoriaus sugebėjimą, juos atgaivinti, išlaisvinti ir paleisti veikti.

Kokia yra priemonė, kurios dėka Jankus atgaivina savo vaizdelį? Tas akstinas, kurio dėka Jankaus vaizdelis atgyja, yra kokia nors nelaimė ar nusikaltimas. Jie sudrumsčia gyvenimo rimtį ir iššaukia veikti įvairius veiksnius. Kartais tačiau konflikto priežastys yra labai subtilios ir sunkiai išreiškiamos. Toks pvz. yra konfliktas tarp brolių, kai turtingas jaunesnysis sūnus pats vienas nori statyti savo mirusiam tėvui paminklą.

Kaikur Jankaus vaizdelio suskaldymas įvyksta lyg netyčia; tarsi jo aprašyto močiutės dubenėlio suskaldymas. Ir Autorius, lyg vaikas suskaldęs dubenėlį, išsigąsta, kokias gilias žaizdas jis yra atvėręs žmonių gyvenime. Vaikas bando dubenėlį sudėlioti vėl atgal, bet deja. Panašiai elgiasi ir Autorius. Jis rūpinasi išspręsti savo iškeltus konfliktus. Tačiau rašytojo iškeltų problemų išsprendimas dažnai yra toks pat beviltiškas uždavinys, kaip sumušto puodo pataisymas. Didžiosios rašytojo iškeltos intrigos, jų sunkumo atžvilgiu, yra labai panašios į gyvų žmonių intrigas. Jas teisingai išspręsti ir tobulai suderinti gali tik vienas Dievas.

Šios knygos pavadinimas yra "Pirmasis rūpestis". Tiesiogine prasme, jis yra vieno pasakojimo pavadinimas, kuris, gal būt, nėra pats būdingiausias šiai knygai. Bet netiesiogine prasme šis pavadinimas išreiškia rašytojo pastangas giliau žiūrėti į lietuviškos buities peisažą ir rūpestis jį pilniau įsiaiškinti.

Kuo galime paremti jaunimo auklėjimą

P. MALDEIKIS, Cicero, Ill.

Didžiųjų miestų aplinka yra nepalanki geram auklėjimui. Čia yra begalės dalykų, kurie vaikus dvasiškai žaloja. Komikai atpratina juos nuo geresnių knygų skaitymo; filmos dirgina jų nervus žiauriais nužudymais ir užteršia jų vaizduotę sustiprintomis meilės scenomis; kriminalinės sensacijos laikraščiuose, radijo ir televizijos vaidinimai vaiką irgi savaip "auklėja". Galima priskaičiuoti ištisą daugybę reiškinių, kurie vaikams daro neigiamą įtaką ir veikia juos priešingai viskam, ko jie mokomi namuose, mokykloje, bažnyčioje. Vaikai mėgsta stiprius įspūdžius ir jieško jų. Bet pajaustas kasdienis gyvenimas ir darbas namie ir mokykloje tokių įspūdžių nedaug teduoda. Tad jie jieško ir susiranda jų kur kitur — gatvėje, kine, komike. Taip šie dalykai, duodami vaikui vis naujų ir stipresnių įspūdžių, jam yra įdomesni ir malonesni negu tai, ką jam siūlo auklėtojai. Todėl vaikai jų įtakas pasisavina lengviau negu tai, ką jiems skiepija jų auklėtojai.

Žinoma, būtų labai gera, jei mokykla ir tėvai galėtų jiems parūpinti pedagogiškai vertingų įdomybių, kurios atsvertų anas neigiamai veikiančias įdomybes. Bet rimtas auklėjimas ir mokyklinės pažangos reikalavimai verčia daugiau žiūrėti rimto darbo, ne vien jieškoti įdomybių.

Atsverti aplinkos vaikui daromoms įtakoms, susilpninti jų daromam įspūdžiui ir sulaikyti per juos vykstančiam vaikų nutautinimui — Lietuvių Mokytojų Sąjunga yra įsteigusi Jaunimo Teatrą. Praėjusiais mokslo metais šis teatras Chicagoje yra pasirodęs su "Brolių ieškotoja" ir čia jis rado didelį jaunimo pritarimą. Šiais metais jis užsimojęs pasireikšti daug plačiau. Jau ruošiami scenai du mūsų rašytojų jaunimui parašyti scenos veikalai. Juos jaunimas pamatys dar prieš šių metų pabaigą.

Gražus dalykas, tinkamai su vaidintas, palieka gilų įspūdį. Teatro scena atėina tėvams ir mokyklai į pagalbą, sudarydama sąlygas vaikams įspūdingai pergyventi kurią nors idėją. Toks kurios nors idėjos įspūdingas pergyvenimas gali vaiką stipriai paveikti ir teigiamai nuteikti.

Lietuvos mokytojai, mažai besusidurdami klasėj, ryžtasi jaunimą auklėti scenoje. Lietuviškoji visuomenė turėtų pritarti šiam jų užsimojimui.

Suprantama, kad vaikui stipriai paveikti reikalinga ne tik geras veikalas, bet lygiai geras ir jo pastatymas scenoje. O tam jau nebeištenka vien gerų norų ir darbo, bet reikia ir lėšų. Savo lėšomis šio reikalo vykdytojai negali išsiversti — jie reikalingi ir visuomenės paramos. Nerasdami kitos išeities, jie ryžosi prašyti lietuviškąją visuomenę juos paremti. Jie jieško lietuviškojo Jaunimo Teatro rėmėjų bei mecenatų. Įvertinant šio reikalo svarbą, reikia tikėtis, kad visuomenė nebus kurčia jų prašymui ir juos pagal savo išgales parems. Remdami Jaunimo Teatrą, mes tuo pačiu paremsime lietuvišką auklėjimą.

DAINUOK, SESUTE!

DAINUOK, sesyte!
Ko nedainuoji?
Ko rymai ant rankelių?
Rankelės užrymotos!
Kur aš dainuosiu?
Kur linksma būsiu?
Yra darže neganda,
Daržely negandužė:
Rūtos numintos,
Rožės nuskintos,
Lelijos išlakštytos,
Rasužė nubraukyta!
Ar šiaurys pūtė?
Ar upė patvino?
Ar perkūnas griovė,
Ar žaibas mušė?

Prisikėlimas

A. Marčiulionis

4 viename "jeepe"

Po gerą pasisekimą turėjusių amerikinės gamybos filmų „Raudonasis Dunojus" ir „Aš buvau komunistu dėl F.I.B." susilaukėme šveicarų kilmės filmo vardu „4 viename jeepe", kurią nereikėtų praleisti progos pamatyti. Turinys paimtas iš rusų siautėjimo okupuotoje Austrijos sostinėje Vienoje. Sumaniai vystoma intriga ir kelios tikrai stiprios režisoriaus rankos valdomos scenos, filmą daro visiškai vykusią. Pagaliau, filmos vertę ganėtinai įrodo faktas, kad rusai keliomis notomis mėgino paveikti, kad būtų uždrausta filma demonstruoti.

Daug kur ekranuose rodoma naujoji Bing Crosby filma „Here comes the Groom", kuri šiaip neprašoka nei vidutiniškumo, turi vieną tikrai vertingą momentą, tai 15-kametės italės mergaitės Anna Maria Alberghetti pirmasis pasirodymas. Čia ji dainuoja tik vieną ariją „Caro nome", bet žiūrovą stebina nepaprastai puikus mergaitės balsas, kuris, jei tik Hollywoodo biznio snobai prieš laiką nesugadins, gali išsivystyti į reto pajėgumo ir meniškumo balsą. Ją matėme ir televizijoje Ed Sullyvan programos metu.

A. A.

Mokosi japoniškai

Tokio mieste, Japonijos sostinėje, yra įsteigta japonų kalbos mokykla ten vykstantiems katalikų misionieriams.

Paskaitos apie poeziją

Amerikiečių poetas Karl Shapiro, laimėjęs Pulitzerio premiją už savo kūrinius ir dabar redaguojąs žurnalą „Poetry", Loyolos universitėte Chicagoje tre čiadienių vakarais nuo 7 val. iki 9 val. 45 min. laikys paskaitas apie poeziją.

Iš tikrųjų mylime tada, kai nežinome ir neturime drąsos pasakyti, kad jaučiame savyje meilę; kada suprantame mylimosios moters mintis jos nesiklausydami, net jai nepažvelgę į akis; tai yra meilė ir dėl tokios meilės mirštama.

—Gonsalves Dias

SKELBKITĖS "DRAUGE".

RELIGIJA, ŠEIMA, KRIMINALIZMAS

VYTAUTAS KAVOLIS, Chicago, Ill.

Rugsėjo 5—7 d.d. Chicagoje, Sheraton'o viešbutyje, įvyko American Sociological Society 46-tasis metinis suvažiavimas. 18-oje darbo sekcijų skaitytų daugiau kaip 70 stambesnių paskaitų ir pranešimų neįmanoma čia apžvelgti, todėl turėsime pasitenkinti, trumpai palietę tris sritis, iliustruojančias skirtingus sociologinio darbo metodus.

Amerikiečių sociologinė tradicija (priešingai europinei) buvo lyg ir išskyrusi religiją iš savo nagrinėjamo bendruomeninio gyvenimo apraiškų lauko. Tačiau aišku, kad religija yra kiekvienai bendruomenei svarbi ir kartais lemia jos visą orientaciją. Būdinga, jog nėra žinoma jokia kultūrinė žmonių bendruomenė, kuri neturėtų savos religijos. Tačiau istorinės evoliucijos procėse kintant žmogiškosios bendruomenės pobūdžiui, kinta ir religijos reikšmė bendruomenei. Keista, bet socialinė religijos reikšmė geriau pažįstama antropologų, iš jų pravestų primityviųjų žmonių bendruomenių tyrinėjimų, negu sociologų, nagrinėjančių mūsų kompleksine kultūrą.

Sociologai ir teologai

Suvažiavime sociologų tarpe išryškėjo kylantis susidomėjimas religija. Wisconsino prof. Beckeris referavo įdomią schemą, kuri galės būti pritaikinta tolimesniems tyrinėjimams. Ši sritis gal sunkiau empiriškai tirti (nors tai nėra neįmanoma, turint išdirbtas modernias mokslines priemones), kaip šeima arba kriminalizmas, ir todėl jos sistematinis nagrinėjimas bus galimas tik sudarius teorinį rėmą. Įdomu, kad teologai ima suprasti empirinių sociologinių tyrinėjimų reikšmę nemažiau, kaip sociologai religijos reikšmę bendruomenei.

Susižadėjimas ir šeima

Šeimos sociologija yra didžiąja dalimi amerikiečių išplėtotas (ir čia nepaprastai populiarus) mokslas. Tik dabar jo išvystyti metodai kaip numatyti, pvz., besirengiantiems vesti būsimo šeimos gyvenimo sėkmingumą, atsižvelgiant į jų socialinius, kultūrinius ir natūralinius pradus, pradeda sklisti po vakariečių kultūros pasaulį. Įdomūs Lockės ir Karlssono Švedijoje pravesti tyrinėjimai parodė, kad ir ten šeimos sėkmingumą lemia panašūs faktoriai, kaip Amerikoje. Bendras, pvz. yra dėsnis, kad ilgesnė pažintis prieš vedybas ir ilgesnis sužadėtuvių laikotarpis reiškia (statistiškai reikšmingai) geresnį prisitaikymą (adjustment) šeimoje. Pagal švedų davinius, susižadėjimas turėtų geriausiai trukti, vidutiniškai, apie pusantrų metų.

Iš patirties išplaukią dėsniai

Tačiau jau bažnyčios nuolatinis lankymas Švedijoje keistu tapimu neturi šeimos pastovumui tokios teigiamos reikšmės, kaip Amerikoje. Taip pat viešas jausmų demonstravimas, kuris Indianoje reiškiąs nei daugiau nei mažiau laip laimingą porelę. Švedijoje yra tipiškas kaip tik tokioms šeimoms, kuriose jau knieti nesutarimo ir pairimo daigai. Šie daviniai yra išreiškiami statistiškai, ir jie pailiustruoja pagrindinį moderniosios sociologijos darbo metodą: empiriškais tyrinėjimais jieškoti dėsnių, kuriuose būtų galima išreikšti kvalifikuojančiu būdu.

Kriminologija

Surinkti empiriniai daviniai paskui sistematizuojami ir panaudojami platesnių (komprehensyvių) teorijų sukūrimui. Šio išsivystymo laipsnio Amerikoje yra jau pasiekusi kriminologija ir socialinę dizorganizaciją nagrinėjančios sociologijos šakos, į kurias dėl tipiškų Amerikos sąlygų (kultūrų maišymas, staigi ir gaivalinga industrializacija, toli paėngusi sekuliarizacija) buvo anksčiausiai atkreiptos visuomenės mokslų žinovų akys. Šiandien kriminalinė sociologija yra jau peržengusi tą fazę, kurioje buvo kategoriškai tvirtinama, jog nusikaltimas yra socialinės aplinkos išdava ir jog ne nusikaltėlis, bet bendruomenė yra „ligota" ir tuo kalta dėl jos atskirų narių iškrypimų(nusikaltimų, narkotikų išplitimo, prostitucijos...).

Nepilnamečiai nusikaltėliai

Ši mintis yra, be abejo, esmiš kai teisinga, bet ji reikalinga pa pildymo, jeigu norima ją pritaikyti kovai su nusikaltimu teisme, mokykloje, kalėjime... Nepilnamečiai nusikaltėliai (juvenile delinquents) šiandien skirstomi į tris priežastingumo grupes: neurotikai (defective ego controls), psichopatai (defective super-ego) ir socialūs arba situaciniai (gerai integruoti) nusikaltėliai. Tik pastarieji yra "įaukléti" į nusikaltimo kultūrą savo aplinkos įtakų, kaip „slum'o" gyvenimo sąlygų; ir jie įvaikams nusikaltimą esti įauklėjami lygiai taip, kaip kiti vaikai įauklėjami į Dievo, Tėvynės meilę arba į peilio ir šakutės vartojimą. Yra Chicagoje apylinkių, kuriose praktiškai kiekvienas vaikas yra dalyvavęs nusikalsta muose veiksmuose ir jų daugu ma yra buvę kalėjimuose arba pataisos namuose.

Socialinis paveldėjimas

Neurotikai dažniausiai kyla iš geresnių miesto apylinkių, bet jų tėvai pasižymėję dideliu nepastovumu, biaškymusi, krausty musi iš vietos į vietą. Vaikas ne turėjo laiko sutapti ir pritapti prie vienos aplinkos ir jai būdingos kultūrinės atmosferos. Pasekmė: savim nepasitikintis, nesocialus ir save visokiais įsikalbėjimais kamuojantis individas. Gi psichopatas tai dvasios ligonis, dažnai pareinąs iš suskaldytų šeimų, arba iš tokių, kuriose, kad ir formaliai ne išsiskyrusių, tėvų santykiai buvo pagrįsti nedraugiškais nusiteikimais. Iš tokių, konvencionalumą atmetančių ir su visais nuo lat kovojančių, daugiausia kyla recidivistų ir seksualinių nusikaltėlių. Jie pasižymi ir menka inteligencija. Visa tai yra socialinis paveldėjimas, kurį nesutarią tėvai dažnai perduoda

MILŽINIŠKI METEORITAI

1911 metais Halley kometos priartėjimas prie žemės sukėlė paniką visame pasaulyje. Vėliau žmonės su kometomis apsiprato ir nesijaudina. Visdėlto žemės kelionė erdvėje nėra saugi. Kometų pasirodymą lydi meteoritai, kurių žymi dalis pasiekia žemę. Tam tikrais laikotarpiais meteoritai krinta masiškai, bet daugumas jų sudega atmosferoje. Milžiniški meteoritai nukrinta gana retai.

Paskutinis milžiniškas meteoritas nukrito Sibire 1947 metais vasario mėn. 12 d., sukeldamas didelę šviesą, kuri greitai pranyko, bet paskiko dulkių debesys. Meteoritinės kilmės kraterių Sibiro kalnuose yra daugybė. Didžiausias krateris turi 25 m. pločio ir 13 m. gilumo.

Sibiro meteoritiniai krateriai nėra dideli, palyginus su tuo, kuris prieš kelerius metus surastas Labradore. Dabar jis ten sudaro ištisą ežerą, apsuptą 185 m. aukštumo krantais. Stebint iš lėktuvo vaizdas primena akmens kritimą vandenyje. Šitas meteoritas būtų galėjęs visą didmiestį sunaikinti. Geologų manymu, šita katastrofa buvusi prieš 5 000 metų.

Kometos ir meteoritai gali turėti ir naudos, su jais nukrinta brangių metalų, pav., Arizonos krateryje surasta geležies ir nikelio. Amerikos ekspertai apskaičiavo, kad iš dangaus nukritusio nikelio ir geležies vertė siekia 750 mil. dol.

Vietiniai indėnai Arizonos kraterio vengia. Šitą kraterį ištyrė Amerikos inž. Barringer. Jo manymu meteoritas turėjo sverti 10 mil. tonų. Aštuonis procentus viso svorio sudaro nikelis. Pats meteoritas įsimušęs 500 m. gilumon.

—V. Litas

Mėgstu, atsisėdusi ant prieangio laiptų, žiūrėti į tvenkinį. Ilgas ilgas aukso kelias tiesias tobulybėn, į begalybę. Ir eina tuo keliu mano siela. Meta šį trapų ir nepastovių formų pasaulį, tą nykstančių šešėlių pasaulį, ir eina, amžinybėn ištroškusi, ten, kur rožės nevysta ir nebaigia žydėti, kur vanagas nedrąsko vieversio lizdo, kur perkūnas netrupina medžių nei širdžių... Eina ten, į grožio tėvynę, kurio didžiausieji pasaulio genijai menką šešėlį ir silpną aidą tėra sugavę.

—M. Pečkauskaitė

FOTOGRAFAS IR JAUNAS ŽVĖRIS

Šis jaunas žvėris hipopotamas, pasaulį išvydęs Brooklyno žvėryne, išgąsdino fotografą, kurs iš gardo bėgo pasislėpti už geležinių tvorų. (INS)